

VÝROČNÁ SPRÁVA
HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY
ZA ROK 2013

OBSAH:

1. Vizitka Bratislavy

2. Významné udalosti v histórii mesta

3. Symboly mesta

4. Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky

- 4. 1. Miesto pre podnikanie a inovácie
- 4. 2. Atraktívne miesto pre turistov a voľný čas
- 4. 3. Zahraničná spolupráca
- 4. 4. Otvorené európske mesto
- 4. 5. Twin City Bratislava - Viedeň
- 4. 6. Dopravná tepna

5. Samospráva mesta

- 5. 1. Primátor
- 5. 2. Náместníci primátora
- 5. 3. Mestské zastupiteľstvo
- 5. 4. Magistrát
- 5. 5. Etický kódex zamestnancov
- 5. 6. Mestské časti

6. Organizačná schéma

7. Otvorená samospráva / život v metropole

- 7. 1. Bezbariérový úrad
- 7. 2. Participácia verejnosti
- 7. 3. Sťažnosti a petície
- 7. 4. Slobodný prístup k informáciám
- 7. 5. Protikorupčné minimum
- 7. 6. Deň otvorených dverí
- 7. 7. Centrá voľného času
- 7. 8. Umelecké školstvo
- 7. 9. Grantové programy
- 7. 10. Sociálna agenda – Seniori
- 7. 11. Pomoc mnohohodným rodinám
- 7. 12. Krízová intervencia
- 7. 13. Verejné obchodné súťaže
- 7. 14. Nakladanie s bytovým fondom
- 7.15. Cestné hospodárstvo
- 7. 16. Životné prostredie
- 7. 17. Elektronizácia verejných služieb
- 7. 18. Webová stránka mesta
- 7. 19. Odkaz pre starostu
- 7. 20. Mimoriadne situácie
- 7. 21. Mestská polícia

8. Pamiatky mesta – kultúra

9. Voľný čas

10. Spoločenský život v metropole

11. Rozpočet mesta

- 11. 1. Hospodárenie mesta
- 11. 2. Bilancia aktív a pasív
- 11. 3. Vývoj pohľadávok a záväzkov
- 11. 4. Hospodársky výsledok

12. Slovo na záver

1. VIZITKA BRATISLAVY

Štát: Slovensko

Kraj: Bratislavský

Nadmorská výška: 152 m n. m.

Súradnice: 48°08'38"S 17°06'34"E **GPS:** 48.14389, 17.10972

Najvyšší bod: Devínska Kobyla 514 m n. m.

Najnižší bod: 126 m n. m.

Rozloha: 367 km² (36 700 ha)

Obyvateľstvo: 413 000 (2011) - rezidenti, 620 000 celkovo

Hustota: 1 268 obyv./km²

Časové pásmo: SEČ (UTC+1)

Tel. predvoľba: +421-2

Evidenčné čísla vozidiel: BA, BL

Prvá písomná zmienka: 907

Dni mesta: 24. apríl – sviatok sv. Juraja

Primátor mesta: doc. RNDr. Milan Ftáčnik, CSc. (nezávislý)

Adresa: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, P.O.Box 192, 814 99 Bratislava

Telefón: 02/59 35 61 11 (ústredňa), 02/59 35 62 59 (služby občanom)

Fax 02/54 41 43 92

E-mail info@bratislava.sk, sluzbyobcanom@bratislava.sk

2. VÝZNAMNÉ UDALOSTI V HISTÓRII MESTA

5000 p. n. l. Osídlenie v neskorej dobe kamennej – neolite

400 – 50 pr.n.l. Kelti; od r. 125 pred Kr. sa tu nachádza významné keltské oppidum (opevnené mesto) s mincovňou, kde sa razili keltské mince zvané biateky

1. st. – 4. stor. n. l. Limes Romanus, hranica Rímskej ríše vedie stredom dnešného mesta, vojenská pevnosť Gerulata pri Bratislave (Rusovce)

5. – 6. stor. Príchod slovanských kmeňov

7. – 8. stor. Bratislava, centrum avarsko-slovanskej ríše

9. stor. Bratislavský hrad – vojenské, administratívne a cirkevné centrum Veľkomoravskej ríše

907 Prvá písomná zmienka o Bratislave (Brezalauspurc) v Salzburských análoch v spojitosti s bitkou pod hradom medzi Bavormi a starými Maďarmi

1291 (2. 12.) Uhorský kráľ Ondrej III. udelil Bratislave rozsiahle mestské privilégia, čím potvrdil jej začlenenie do sústavy kráľovských miest

1436 Žigmund Luxemburský udelil mestu právo používať erb

1464 Matej Korvín potvrdil všetky staré privilégia Bratislavy Zlatou bulou

1536 – 1784 Hlavné mesto Kráľovského Uhorska, neskôr Uhorska

1543 – 1820 Sídlo ostrihomského arcibiskupa

1563 – 1830 V Dóme sv. Martina korunovácie 11 uhorských kráľov a 8 kráľovských manželiek

1741 (25.6.) Korunovácia Márie Terézie v Dóme sv. Martina

1775 Mária Terézia prikázala zbúrať mestské hradby, čím podporila stavebný rozvoj mesta.

1805 (26.12.) Podpísanie Bratislavského mieru v Primaciálnom paláci medzi Francúzskom a Rakúskom po bitke pri Slavkove

1809 Obliehanie mesta napoleonskými vojskami

1848 Zrušenie poddanstva podpísané Ferdinandom V. v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca

1891 Otvorenie prvého mosta cez Dunaj (Most Františka Jozefa).

1895 Prvá električka premáva v Bratislave

1919 (1.1.) Okupácia mesta československými légiami a pripojenie k Československej republike

1919 – 1939 Súčasť Československa

1919 (február) sa začal používať názov mesta Bratislava

1939 (14. 3.) Bratislava – hlavné mesto fašistického Slovenského štátu

1945 (4. 4.) Oslobodenie Bratislavy sovietskou a rumunskou armádou

1945 – 1992 Opäť súčasť Československa

1946 Vznik tzv. Veľkej Bratislavy pripojením obcí Devín, Dúbravka, Lamač, Petržalka, Prievoz, Rača a Vajnory

1971 Obce Čunovo, Devínska Nová Ves, Jarovce, Podunajské Biskupice, Rusovce, Vrakuňa a Záhorská Bystrica boli pripojené k Bratislave

1969 (30.10.) Bratislava – hlavné mesto Slovenskej socialistickej republiky (na hrade podpísaná zmluva o Československej federácii)

1988 (25.3.) Sviečková manifestácia

1989 Novembrové udalosti

1993 (1.1.) rozpad ČSFR a vznik Slovenskej republiky s Bratislavou ako hlavným mestom

3. SYMBOLY MESTA

Erb Bratislavy tvorí v červenom neskorogotickom štíte strieborné trojvežové opevnenie s bránou, na červených strechách veží sú po dve zlaté gule so zlatými hroty a v bráne zlaté, do polovice vytiahnuté mreže. Jeho predlohou je erbová listina kráľa Žigmunda z roku 1436, a v takej podobe sa nepretržite používa dodnes.

Zástavu Bratislavy tvoria dva vodorovné pruhy, horný biely a spodný červený rovnakej šírky, ktoré sú ukončené lastovičím chvostom, typickým pre mestské zástavy na Slovensku.

Logo je najmladším symbolom Bratislavy. Reprezentuje mesto prostredníctvom modernej značky ako dôležitej súčasti modernej identity mesta. Logo Bratislavy vzniklo vo verejnej súťaži v roku 2004. Medzinárodná porota ocenila víťazný návrh Martina Žilinského pre vydarené zjednodušenie hradu ako najvýraznejšieho symbolu Bratislavy. Viac informácií na www.bratislava.sk, časť Symboly mesta (grafické zobrazenie)

4. BRATISLAVA – HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mesto leží na úpätí Malých Karpát a rozprestiera sa na rozlohe 367,5 km² na oboch brehoch druhej najväčšej európskej rieky Dunaj. S počtom obyvateľov viac ako 430 000 je najväčším mestom Slovenska. Bratislava je od 1. januára 1993 hlavným mestom Slovenskej republiky, sídlom prezidenta a najvyšších štátnych úradov, zahraničných zastupiteľských úradov a kultúrnych centier viacerých krajín. Je aj ekonomickým a hospodárskym centrom. Miesto, kde dnes stojí Bratislava, bolo odpradávna križovatkou diaľkových obchodných ciest. Žili tu Kelti, Rimania, Germáni i Slovania. Najväčší rozkvet zaznamenalo počas skoro 300-ročného obdobia od polovice 16. storočia, kedy sa stalo miestom korunovácií uhorských kráľov. Najvýznamnejšou panovníčkou korunovanou v Bratislave bola Mária Terézia, ktorá výrazne ovplyvnila rozvoj mesta.

Svoje sídla si tu postavili významné aristokratické rodiny Uhorska, rozvíjalo sa remeslo, hostovali tu najvýznamnejší umelci tých čias: Mozart, Haydn, Beethoven, Liszt. Vedľa seba tu nažívali ľudia slovenskej, nemeckej, maďarskej, židovskej i iných národností. Každý z národov pomenoval mesto po svojom: Nemci dali mestu meno v 13. storočí podľa hradu – Pressburg, ktoré Slovania pretvorili na Prešporok, Maďari používali názov Pozsony. Bratislava je oficiálnym názvom mesta od roku 1919, kedy sa stala súčasťou Československa a neoficiálnym hlavným mestom slovenskej zeme. Svoje sídla tu majú mnohé kultúrne inštitúcie – Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, Slovenské národné divadlo, Slovenská filharmónia. Okrem národných kultúrnych inštitúcií, Mestského múzea a Galérie mesta Bratislavy sa v ňom nachádza množstvo ďalších múzeí a galérií, ktoré ponúkajú umenie starých majstrov, ako i súčasné umenie.

V okolí mesta sa vždy darilo vínu, a nachádza sa tu takmer 1000 ha viníc. Bratislavské vína boli exportným artiklom už v stredoveku a podávali sa na stoloch európskych kráľovských dvorov. Tradícia dobrého jedla a skvelého vína sa dnes do Bratislavy opäť vrátila. S ôsmimi univerzitami a 50-tisíc študentmi je Bratislava mestom mladých. Bratislava s takmer pol milióna obyvateľmi je dnes politickou, hospodárskou, kultúrnou, vedeckou i spoločenskou metropolou Slovenska.

1. 1. Miesto pre podnikanie a inovácie

Hlavné mesto je sídlom troch najvýznamnejších slovenských univerzít – najstaršej vysokej školy Univerzity Komenského, Slovenskej technickej univerzity a Ekonomickej univerzity. Okrem toho tu sídlia aj umelecké vysoké školy a niekoľko súkromných škôl zameraných na právo, ekonómiu či manažment. Takmer 50-tisíc univerzitných študentov nielenže vdychuje metropole nádych mladosti a sviežosti, ale je aj obrovským potenciálom pre firmy sídliace na území mesta. Z tých najvýznamnejších možno spomenúť Volkswagen, Siemens, IBM, Dell a mnoho ďalších, ktoré sú tu úspešne etablované aj vďaka vzdelaným a schopným zamestnancom.

1. 2. Atraktívne miesto pre turistov a voľný čas

Bratislava bola aj v roku 2013 v záujme pozornosti domácich i zahraničných turistov. Metropola, ako aj jej okolie, má nepochybne čo ponúknuť. Okrem množstva hodnotných historických a kultúrnych pamiatok je to predovšetkým ideálne miesto pre trávenie voľného času – priamo v meste sa nachádza niekoľko rozľahlých parkov, peších zón, fontán. Priamo v katastri mesta možno nájsť aj jazerá a lesy, ktoré sú najmä v letných mesiacoch vyhľadávanými miestami na rekreáciu. Bratislavský región je známy aj ako vinársky. V jeho širšom okolí sa nachádza množstvo viníc, ale aj producentov kvalitných vín. Oblúbeným spôsobom trávenia voľného času je plávanie, bicyklovanie a korčuľovanie, rafting na medzinárodne využívanom kanáli „divokej vody“ v mestskej časti Čunovo. Hlavné mesto pretínajú dve medzinárodné cyklistické trasy vedúce z Rakúska, Čiech a Maďarska. Populárne sú najmä cyklochodníky priamo na nábreží Dunaja.

Slovenská metropola bola a je turisticky atraktívnym miestom. Slovenskú metropolu medziročne navštívilo o viac ako 19% domácich i zahraničných návštevníkov. Za prvých polrok 2013 do Bratislavy zavítalo 437.864 turistov a priemerná dĺžka pobytu v hlavnom meste sa dostala na úroveň 1,89 dňa (826-tisíc prenocovaní).

Domáci návštevníci tvorili až tretinu zo všetkých turistov a z pohľadu dĺžky pobytu sú Slováci na prvej priečke (2,42 dňa). Turisti zo zahraničia uskutočnili takmer 480-tisíc prenocovaní a najvyšší nárast návštevníkov bol zaznamenaný z Ukrajiny (+8-tisíc), Nemecka (+5-tisíc) a USA (+4-tisíc). O Bratislavu v ostatných mesiacoch prejavili výrazný záujem aj rakúski či maďarskí turisti (cca. 50% nárast). Na druhej strane, bol zaznamenaný pokles medzi tradičnými návštevníkmi zo susednej Českej republiky, Poľska (5% pokles) a Francúzska (10% pokles). Z hľadiska záujmu o metropolu sú najsilnejšími mesiacmi júl, august, kedy je odhadovaná návštevnosť na úrovni 200-tisíc ľudí. Početne sú najsilnejšie zastúpení Česi (cca. 18-tisíc) a Nemci (cca. 12-tisíc).

Zo strany turistov sa v roku 2013 zvýšil záujem o Bratislavskú City Card, ktorá poskytuje návštevníkom metropoly zaujímavé zľavy. Mestská turistická karta umožňuje držiteľovi bezplatnú prepravu v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy, a v cene City Card je taktiež hodinová bezplatná pešia prehliadka v širšom historickom centre mesta v anglickom i nemeckom jazyku.

1. 3. Zahraničná spolupráca

Vývoj zahraničnej spolupráce mesta a zapájanie sa Bratislavy do medzinárodných aktivít počas roku 2013 mali charakter pokračovania dobre nastavených vzťahov z predchádzajúcich rokov, ako aj snahy o zintenzívnenie kontaktov s potenciálne kľúčovými partnermi. Z hľadiska bilaterálnej spolupráce sa Bratislava prioritne orientuje na partnerov spoločného geografického priestoru a to predovšetkým na hlavné mestá okolitých krajín, čo platilo aj pre rok 2013. Strategickým partnerom je dlhodobo Viedeň, kde rezonovali najmä témy ako krízový manažment či cyklodoprava. Budapešti opäť dominovala kultúra. Pozitívom roku 2013 bolo najmä oživenie doposiaľ relatívne slabších vzájomných vzťahov s Prahou, kde sa podarilo položiť základy pre zintenzívnenie odbornej spolupráce do budúcnosti.

V rámci bilaterálnej spolupráce Bratislavy za rok 2013 však možno za najdynamickejšiu a najpestrejšiu označiť spoluprácu s najmladším partnerom Bratislavy - moravským mestom Brnom. Svedčia o tom intenzívne kontakty zástupcov miest v oblasti dopravy, kultúry, cestovného ruchu ale aj ďalších odborných zložiek magistrátov. Hlavnému mestu Slovenskej republiky sa za minulý rok rovnako podarilo revitalizovať spoluprácu s partnerskými mestami Ľubľanou a Krakovom a zároveň pokračovať v naštartovanom trende rozvoja tradičnej spolupráce z roku 2012 s talianskym mestom Perugiou i Moskvou. Najväčším úspechom Bratislavy v medzinárodnej oblasti v roku 2013 vo vzťahu k jej multilaterálnym aktivitám bolo zvládnutie predsedníctva v organizácii Únii hlavných miest Európskej únie. Primaciálny palác tak po prvýkrát v novodobej

histórii zahraničných vzťahov hlavného mesta hostil zástupcov z 11 hlavných miest členských štátov EÚ, ktorí na odbornej úrovni diskutovali na prioritnú tému - participatívna politika.

Z ďalších multilaterálnych aktivít mesta možno spomenúť systematické a aktívne podieľanie sa na zasadnutiach politického zhromaždenia Výboru regiónov a európskeho združenia EUROCIITIES. Pozitívnym príkladom je nielen obsahové zameranie, ale i konkrétne výstupy odborných pracovných skupín – doprava, kultúra a mladí ľudia a metropolitné územia za účasti odborníkov hlavného mesta. Relatívne novým prvkom v zahraničných aktivitách mesta bolo prijímanie tzv. študijných návštev predstaviteľov európskych miest, ktoré prejavili záujem o skúsenosti Bratislavy s riešením tej ktorej témy, či oblasti. V roku 2013 mesto pripravilo odborné prezentácie pre delegácie z Dánska, Švédska, Nemecka, Macedónska či Francúzska. K budovaniu pozitívneho obrazu hlavného mesta (ale i celého štátu) v zahraničí prispel aj zvýšený počet zdvorilostných návštev najvyšších štátnych predstaviteľov iných štátov na pôde Primaciálneho paláca.

Aj počas roku 2013 sa vo veľkej miere pri realizovaní zahraničnej politiky mesta využívala aktívna spolupráca s diplomatickým zborom akreditovaným na Slovensku, či koordinácia aktivít s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

1. 4. Otvorené európske mesto

Bratislava je otvoreným mestom, čoraz viac priťahuje domácich i zahraničných turistov. Zároveň je aj mesto, ktoré je medzinárodne uznávané. Leží prakticky na priesečníku troch hraníc – slovenskej, rakúskej a maďarskej. Dokonca aj od Českej republiky je vzdialená iba približne 60 kilometrov. Nachádzajú sa tu všetky dôležité zastupiteľstvá iných krajín, obyvatelia mesta vo väčšine prípadov ovládajú niektorý zo svetových jazykov, mesto si nesie v sebe tradíciu spred 100 rokov, kedy jeho obyvatelia väčšinou hovorili tromi jazykmi: slovensky, nemecky a maďarsky. Bratislava nepochybne čerpá aj z toho, že Slovensko je členom EÚ, Schengenského priestoru a od roku 2009 má zavedenú aj spoločnú menu Euro. Tieto skutočnosti búrajú prakticky všetky hranice.

1. 5. Twin City Bratislava - Viedeň

Bratislava a Viedeň sú dve hlavné európske mestá, ktoré delí najmenšia vzdialenosť a preto vznikol koncept spolupráce miest – dvojčiek, teda Twin City. Obe mestá majú za sebou celý rad kooperácií a bohatú výmenu skúseností, v projektoch ako sú Dunajská stratégia, konferencia Viedeň / Bratislava, či rozvoj riečnej prepravy cez úspešný Twin City Liner. Po vzore Viedne sa podarilo v Bratislave zrealizovať viacero projektov, príkladom je pre mesto v oblasti cyklo dopravy, ale aj služieb pre občanov. Po jej vzore napríklad vznikol Front office – servis pre občana, ale vytvorila sa aj mediačná kancelária, ktorá pomáha občanom pri mimosúdnom konaní.

1. 6. Dopravná tepna

Bratislava vďaka svojej polohe a napojeniu na významné medzinárodné trasy čerpá výhody už niekoľko storočí. Nielenže priamo cez mesto tečie európsky veľtok Dunaj, ale do tejto metropoly je možné pohodlne docestovať prakticky všetkými dopravnými prostriedkami. Po diaľnici je možné prísť priamo z Viedne, Györu, Budapešti, Brna či Prahy, železničnými trasami prakticky zo všetkých kútov Európy. Na okraji mesta sa nachádza medzinárodné letisko. Mesto je napojené na diaľnicu D1 a D2, a v pláne je aj vybudovanie diaľnice D4, tzv. nultého obchvatu mesta vedúceho popod Malé Karpaty na severe a v blízkosti rakúskych a maďarských hraníc z juhu, ako aj vybudovanie rýchlostnej komunikácie R7 smerujúcej do južných regiónov krajiny.

5. SAMOSPRÁVA MESTA

História bratislavskej samosprávy siaha do r. 1291, kedy privilégium kráľa Ondreja III. potvrdilo mestské zriadenie v Bratislave a samostatné mestské orgány nezávislé na kráľovskom župnom úrade. Na ich čele bol richtár, ktorý spolu s dvanástimi prisáznymi rozhodoval v procesných veciach, vydával rozhodnutia, rozvážoval právne pomery a vynášal rozsudky. Mestskú radu volili mešťania každoročne na Svätého Juraja - 24. apríla. Neskôr vznikla funkcia mešťanostu, ktorého úlohou bola správa mesta. Bratislava bola slobodným kráľovským mestom a to až do začlenenia do Česko-slovenskej republiky v roku 1919.

Súčasná samospráva bola ustanovená zásadnými zmenami v r. 1990 zákonom o obecnom zriadení a najmä osobitným zákonom o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave. Samosprávu Bratislavy tvoria dve úrovne, ktoré majú rozdelené jednotlivé kompetencie. Na úrovni

mesta ako celku je to primátor a mestské zastupiteľstvo, a potom starostovia a miestne zastupiteľstvá 17 mestských častí.

5. 1. Primátor

Súčasným primátorom je doc. RNDr. Milan Ftáčnik, CSc. V samospráve hlavného mesta SR Bratislavy pôsobí Milan Ftáčnik od roku 2002, kedy bol v Petržalke zvolený za poslanca Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy. Opätovne bol za mestského poslanca zvolený aj v roku 2006, zároveň aj za starostu najväčšej mestskej časti Bratislavy - Petržalky. V komunálnych voľbách v novembri 2010 získal Milan Ftáčnik dôveru občanov a bol zvolený za primátora hlavného mesta.

5. 2. Náместníci primátora

Primátora zastupujú traja náместníci z radov poslancov zastupiteľstva. Sú nimi Ing. Viera Kimerlingová, ktorá je prvou náместníčkou, Ing. Petra Nagyová Džerengová a Ján Budaj.

5. 3. Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo má 45 poslancov volených obyvateľmi hlavného mesta v priamych voľbách na štvorročné obdobie. Postavenie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy upravuje Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy. Počet poslancov volených v jednotlivých mestských častiach určí mestské zastupiteľstvo pred voľbami podľa podielu obyvateľov mestskej časti na celkovom počte obyvateľov hlavného mesta, pričom každá z nich má v mestskom zastupiteľstve aspoň jedného poslanca. Menný zoznam poslancov je uvedený na www.bratislava.sk, časť Mestské zastupiteľstvo.

5. 4. Magistrát

Magistrát je výkonným orgánom primátora, vykonáva odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh mestského zastupiteľstva a primátora. Magistrát vedie riaditeľ, ktorého do funkcie menuje primátor. Priamy kontakt s občanmi zabezpečuje pracovisko Služby občanom, Front Office, na prízemí budovy bratislavského magistrátu na Primaciálnom námestí.

Metropola zamestnávala v roku 2013 - 509 odborných zamestnancov. Bratislavský primátor vydal rozhodnutie, ktorým sa zmenila organizačná štruktúra mesta. Magistrát tak reálne znížil (od 1.5.) počet pracovných pozícií o 21, pričom zmeny sa najvýraznejšie dotkli zamestnancov v technicko-prevádzkových pozíciách. Zmena štruktúry bratislavského magistrátu mala nielen zefektívniť komunikáciu zamestnancov verejnej správy vo vzťahu k občanom, klientom, ale zo strednodobého hľadiska prispieť k šetreniu verejných zdrojov. Zníženie počtu zamestnancov sa dotklo všetkých oddelení mesta s výnimkou Kancelárie prvého kontaktu – Front OFFICE. Z vecného hľadiska došlo k posilneniu agendy oddelenia dopravy a tiež útvaru, ktorý zabezpečuje koordináciu činností v oblasti územného rozvoja

5. 5. Etický kódex zamestnancov

Zamestnanci bratislavskej samosprávy sa začali riadiť pravidlami, ktoré definuje Etický kódex hlavného mesta. Kódex podpísal primátor a zabezpečil čo najširšiu otvorenosť miestnej samosprávy vo vzťahu k verejnosti, stanovil princípy správania sa pracovníkov magistrátu pri presadzovaní verejného záujmu, zvyšovaní dôvery obyvateľov k jednotlivým inštitúciám slovenskej metropoly. Dokument vychádza z Protikorupčného minima schváleného poslancami mesta a pri jeho príprave sa Bratislava inšpirovala odporúčaniami neziskových organizácií, či skúsenosťami iných samospráv v Európe, na Slovensku. Kódex bol pripomienkovaný odbornými útvarmi mesta, a taktiež zástupcami zamestnancov, odborármi. Jeho úplné znenie bolo a je zverejnené na webovej stránke samosprávy (www.bratislava.sk, časť Transparentné mesto).

Zamestnanec je povinný nahlásiť etickému kancelárovi situáciu, že nadobudol postavenie spoločníka, alebo konateľa v súkromnej obchodnej spoločnosti. Kódex zároveň počíta s tým, že ak úradník mesta získa od tretej strany dar, službu v hodnote viac ako 50 eur, musí to nahlásiť svojmu etickému komisárovi, ktorý vedie register darov.

5. 6. Mestské časti

Územie hlavného mesta SR je za účelom výkonu samosprávy rozdelené na 17 mestských častí. Mestské časti sú právnickými osobami, ktoré za podmienok ustanovených zákonom o Bratislave a štatútom mesta hospodária so zvereným majetkom a finančnými prostriedkami. Každá

náhradného bývania pre ľudí z reštituovaných domov. Informácie týkajúce sa verejného života v slovenskej metropole získavali Bratislavčania tiež prostredníctvom elektronickej pošty, a to na adrese info@bratislava.sk, alebo sluzbyobcanom@bratislava.sk. Ročne využilo túto formu komunikácie s mestom približne 3-tisíc Bratislavčanov.

7. 2. Participácia verejnosti

Bratislavčania mohli aj v roku 2013 rozhodovať, kam pôjde časť peňazí z mestského rozpočtu v rámci participatívneho rozpočtu a zapojili sa tak do diskusie ako využívať mestské financie. Hlavné mesto pravidelne pripravovalo verejné zhromaždenia, na ktorých okrem diskusie o verejnom priestore a službách poskytovaných samosprávou, mohli Bratislavčania odovzdať svoje pripomienky, návrhy na mestské projekty, ako aj vlastné tvorivé nápady. Napríklad v júni sa uskutočnili štyri verejné fóra – OpenData (11. 6.), Seniori (13. 6.), Zelené mesto (18. 6.) a Mládež (20. 6.). Nápady mohli odovzdávať aj elektronicky prostredníctvom ankety Burza nápadov na stránke <http://pr.bratislava.sk>

Spoluúčasť občanov na správe vecí verejných využila samospráva ako novú modernú formu zapájania občanov do procesu rozhodovania o prioritách samosprávy a o verejných financiách. Bratislavský projekt bol spustený v roku 2011, kedy bola na jeho realizáciu vyčlenená z rozpočtu mesta suma 15-tisíc eur. V roku 2012 to bolo 30-tisíc a v roku 2013 schválili poslanci sumu 46-tisíc eur.

Medzi zrealizovanými projektmi v roku 2013 bolo znovuoživenie bývalého kina Zora, komunitná záhrada v Rači, kompostovanie, revitalizácia stromoradia na Račianskej ulici, Komunitné centrum generácií či zakúpenie náradia pre Zelenú hliadku. Do hlasovania sa v priebehu mesiaca december zapojilo takmer 3.300 aktívnych občanov a práca s ľuďmi bez domova dosiahla 55,3% podporu, obecné, komunitné záhrady takmer polovicu zo všetkých odovzdaných hlasov (49,3%). Podnety, o ktorých sa hlasovalo, pochádzali od samotných občanov, ktoré metropola v spolupráci s aktívnymi Bratislavčanmi zbierala od septembra do konca októbra. Mesto vygenerovalo viac 130 aktivít, z ktorých bolo na verejné hlasovanie vybraných 28 projektov, s krytím na úrovni 163-tisíc eur.

7. 3. Sťažnosti a petície

V ostatných troch rokoch bol zaznamenaný výraznejší pokles sťažností. Keď v roku 2011 magistrát evidoval takmer dvesto podnetov, v roku 2013 to bolo už len 111. Najväčší počet sťažností smeroval do oblasti správy nehnuteľností (20 sťažností, opodstatnených 10) a cestného hospodárstva (15 sťažností, opodstatnených 5). Pri doprave išlo o úpravu dopravného značenia, nefunkčné verejné osvetlenie či výtlky na komunikáciách. Pri správe majetku sa občania sťažovali na rozhodnutie o zaujatí verejného priestranstva, pýtali sa na pridelenie nájomných bytov. Podnet mohli mestu doručiť poštou, osobne i e-mailom, pričom musel sťažovateľ potvrdiť podanie do 5 dní vlastným podpisom.

V roku 2013 zaevidoval magistrát 27 petícií občanov (rok 2011 – 28 petícií, rok 2012 – 21 petícií). Štyri petície boli metropole dané len na vedomie a v jednom prípade magistrát odstúpil petíciu na priame vybavenie Bratislavskej integrovanej dopravy. Z 22 petícií tak samospráva kladne vyhovel v 9 prípadoch. V 13 prípadoch mesto požiadavkám ľudí podpísaných pod petíciou vyhovieť nemohlo, pretože by išlo nad rámec zákonných kompetencií, právomocí. Bolo to napríklad pri petícii požadujúcej zrušenie uznesenia zastupiteľstva o prenájme domu na Mýtnej ulici za účelom prevádzky denného stacionáru pre bezdomovcov či pri petícii za zachovanie PKO, kde poslanci mesta neprijali žiadne uznesenie. Samospráva okrem iného kladne riešila petíciu (15 139 podpisov) požadujúcu vypísanie urbanisticko-architektonickej súťaže pre riešenie centrálnej rozvojovej osi v Petržalke, ale aj pri zastavení súťaže súvisiacej s možným predajom pozemkov v Slávičom údolí (599 podpisov) či petíciu (6 221 podpisov) požadujúcu zachovanie ružinovskej materskej školy na Exnárovej ulici.

Bratislavčania, ktorí chceli vyjadriť svoj názor prostredníctvom petície, boli vypočutí nielen v rámci ich zákonných práv, ale o ich požiadavke, názore rokovali aj poslanci mestského zastupiteľstva. Na základe pravidiel vybavovania petícií v podmienkach slovenskej samosprávy, musela byť každá petícia, pod ktorú sa podpísalo viac ako 3-tisíc osôb, zaradená do programu mestského zastupiteľstva. Petícia, ktorá mala menej ako 3-tisíc podpisov, mohla byť zaradená na zasadnutie bratislavského parlamentu, ak o to požiadala minimálne päť poslancov zo 45-členného poslaneckého zboru.

7. 4. Slobodný prístup k informáciám

Verejnú kontrolu v bratislavskej samospráve posilňovalo aj zverejňovanie všetkých prijatých dokumentov, ekonomických informácií zo života mesta na jeho oficiálnej internetovej stránke. Nad rámec zákonných povinností slovenská metropola zverejňovala na internete taktiež stanoviská k pripravovaným investičným projektom. Na základe jedného z prvých rozhodnutí bratislavského primátora v jeho funkcii sú zodpovední zamestnanci magistrátu povinní zverejniť na internetovej stránke dokument do 10 pracovných dní od jeho podpísania, vystavenia či doručenia.

Novopodpísané zmluvy medzi samosprávou a dodávateľom pritom nadobudli účinnosť až deň po ich oficiálnom zverejnení na internete. V snahe zlepšiť informovanosť potenciálnych záujemcov o zámeroch samosprávy pri predaji, prenájme vlastného majetku, pristúpil magistrát k vytvoreniu samostatnej rubriky, ktorá prináša všetky aktuálne dokumenty v tejto oblasti. V priebehu roka 2013 využilo projekt Transparentné mesto viac ako päťdesiat tisíc návštevníkov bratislavskej webovej stránky.

7. 5. Protikorupčné minimum

Protikorupčné minimum pre Bratislavu otvorilo rozhodovanie mesta verejnej kontrole, nastavilo pravidlá, ktoré pomáhajú minimalizovať korupčné, neetické správanie vo verejnom živote slovenskej metropoly. Dokument obsahuje 77 vecných opatrení, z ktorých je dnes splnených, resp. čiastočne splnených 57, a v 14 protikorupčných princípoch zatiaľ neboli prijaté vecné opatrenia.

Úroveň transparentnosti v rámci rozhodovania bratislavskej samosprávy pomohla zvyšovať napríklad informácia o pridelených obecných bytoch, zverejňovanie informácií o výberových konaniach na internetovej stránke slovenskej metropoly, ale aj spustenie priamych prenosov zo zasadnutí mestských poslancov. Na internete našli obyvatelia aj rozšírené majetkové priznanie primátora M. Ftáčnika, kontakty na volených predstaviteľov mesta a takisto zmluvy, faktúry i žiadosti o vydanie záväzného stanoviska samosprávy pri investičnom zámere, návrh na územné rozhodnutie. Nástrojom na boj s korupciou v podmienkach Bratislavy bolo vytvorenie adresy korupcia@bratislava.sk, kde aj anonymne mohli poslať podnet na nezákonné, neetické správanie na zamestnancov magistrátu.

7. 6. Deň otvorených dverí

Bratislavský magistrát už tretí rok prispel k búraniu „úradníckych“ bariér medzi volenými predstaviteľmi, zamestnancami metropoly a občanmi v rámci tohto inovatívneho projektu – deň otvorených dverí. Primátorský deň bol súčasťou mesačného pracovného programu primátora a spravidla každú poslednú stredu v mesiaci sa primátor stretol s občanmi. Projekt využil každý Bratislavčan bez toho, aby mal vopred dohodnutý termín stretnutia a osobné diskusie boli v priestoroch Primaciálneho paláca na I. poschodí. V priebehu roka 2013 využilo takúto formu komunikácie s primátorom, bratislavskou samosprávou viac ako 220 občanov. Potrebovali poradiť a pomôcť v sociálnych otázkach, hovorili o téme nájomných bytov, reštitúciách, výstavbe Starého mosta, električke do Petržalky, cestovaní v MHD a podobne.

7. 7. Centrá voľného času

Mladí Bratislavčania, ale taktiež deti z okolitých obcí, navštevovali v priebehu roka päť centier voľného času, ktoré sú v priamej pôsobnosti slovenskej metropoly. V školskom roku (2012/2013) bolo do bratislavských centier prihlásených bezmála 3 853 detí vo veku od 5 do 15 rokov. V porovnaní s minulým rokom zaznamenala samospráva zvýšený záujem rodičov o umiestnenie dieťaťa do voľnočasového centra. Medziročne sa zvýšil záujem o 15%, čo je o 805 školou povinných detí viac, ako v predchádzajúcom školskom roku.

Najväčší záujem bol o programy Centra voľného času na Hliníkovej ulici v Rači (cca. 1100 detí) a aktivity centier v Starom Meste či Petržalke, kde bolo do ich pravidelnej krúžkovej činnosti prihlásených viac ako 900 detí. Projekty centier mali možnosť využiť deti v 317 záujmových krúžkoch, útvaroch, ale aj počas prázdnin. Počas letných prázdnin ponúkli bratislavské zariadenia 42 táborov pre tisícku detí. Mladých ľudí najviac lákali krúžky zamerané na výrobu šperkov, drôťových, keramickú techniku či pohybovo-tanečné kluby.

Bratislavská samospráva zamestnávala v centrách voľného času 29 pedagogických pracovníkov a viac ako 62 odborných zamestnancov, ktorí gestorovali krúžkovú činnosť na základe

dohody o vykonaní práce. Výdaje mesta na mzdové ohodnotenie pedagogických zamestnancov centier sa od roku 2009, kedy boli na úrovni 455 eur, zvýšili na priemernú odmenu na úrovni 790 eur. Ročné výdavky slovenskej metropoly na jedného žiaka stúpili z 204 eur na 273 eur. Slovenská metropola vyčlenila v roku 2013 na fungovanie centier sumu 1,051 mil. eur, ktorá bola o 80-tisíc eur vyššia ako v roku 2012. Z pohľadu Bratislavy bol zaujímavý aj ten fakt, že približne 50 detí navštevovalo mestské centrá, a pritom boli na pobyt prihlásení v príľahlých rakúskych či maďarských obciach.

7. 8. Umelecké školstvo

Viac ako polovica školou povinných Bratislavčanov mala záujem o umelecké školy, ktoré sú v pôsobnosti slovenskej metropoly, alebo cirkevných, súkromných zriaďovateľov. Hlavné mesto bolo v školskom roku 2012/2013 zriaďovateľom 12 základných umeleckých škôl (ZUŠ) a poskytovalo vyučovanie vo všetkých štyroch odboroch (výtvarný odbor, hudobný odbor, tanečný odbor a literárno-dramatický odbor).

Celkovo ZUŠ (verejné, súkromné a cirkevné) navštevovalo 15 798 žiakov, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 433 žiakov. V školskom roku 2012/2013 navštevovalo ZUŠ a CVČ v elokovaných pracoviskách týždenne 5 742 detí, žiakov a účastníkov CVČ. ZUŠ Podjavorinskej nový školský rok 2013/2014 začala v zrekonštruovaných priestoroch na Radlinského 53 a ukončilo sa 8- ročné provizórne pôsobenie v dočasných priestoroch na Mlynských Nivách. ZUŠ Exnárova ako jediná ZUŠ v rámci Bratislavského kraja sa v priebehu školského roka zapojila do unikátneho hudobného projektu VIRTUOSO.

K termínu štatistického zberu údajov bolo na území hlavného mesta 25 590 žiakov v základných školách (v počte sú zahrnutí aj žiaci súkromných a cirkevných základných škôl). V porovnaní s minulým hodnotiacim obdobím bol zaznamenaný nárast o 654 žiakov, pričom v základných umeleckých školách v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta sa vzdelávalo 9 386 žiakov v rôznych odboroch umeleckého vzdelávania.

O odbornú úroveň verejných vzdelávacích inštitúcií sa staralo 477 učiteľov. Na plný pracovný úväzok pracovalo 215 pedagógov, na kratší a dlhší pracovný úväzok 262 pedagógov. Magistrát poskytol z verejného rozpočtu na bežnú prevádzku a mzdy 12 škôl a 5 centier príspevkov na úrovni 6, 7 mil. eur.

Základné umelecké školy zabezpečujú výchovu, vzdelávanie mladých ľudí v hudobných, výtvarných, tanečných, dramatických, speváckych či literárnych odboroch. Väčšina absolventov základných umeleckých škôl pokračovala v štúdiu na konzervatóriách, v odborných umeleckých stredných školách v rámci bratislavského kraja.

7. 9. Grantové programy

Hlavné mesto podporovalo kultúrne, spoločenské, športové, dobrovoľnícke či vzdelávacie projekty prostredníctvom vlastných grantových programov. Občianske združenia, neziskové spolky, mládežnícke organizácie i vzdelávacie inštitúcie, ale aj jednotlivci mali možnosť získať nenávratný finančný príspevok. Bratislavská samospráva tak v roku 2013 (v zmysle VZN č. 16/2012 a príslušných interných vykonávacích predpisov) poskytla na grantové programy v oblasti kultúry, športu, voľnočasových a sociálnych aktivít finančné dotácie v celkovom objeme 194 650 eur.

Podporila oblasť kultúry, a to prostredníctvom grantového programu Ars Bratislavis sumou 63 450 eur, pričom bolo realizovaných celkovo 93 projektov. V rámci grantového programu na podporu primárnej protidrogovej prevencie a zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže Bratislavy podporilo mesto aj 35 projektov v oblasti športu s celkovým finančným objemom 21 700 eur. Do oblasti voľnočasových a vzdelávacích aktivít išlo 90 000 eur a realizovaných bolo celkovo 129 projektov, do oblasti sociálnych aktivít 26 projektov, ktoré mesto podporilo sumou 19 500 eur.

Celkovo hlavné mesto v roku 2013 pomohlo s realizáciou 283 projektov formou získania nenávratného finančného príspevku. Z toho prostredníctvom grantového programu Ars Bratislavis išlo o 93 projektov, a prostredníctvom grantového programu na podporu primárnej protidrogovej prevencie a zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže Bratislavy v športových, sociálnych a rôznorodých voľnočasových aktivitách išlo o 190 projektov.

7. 10. Sociálna agenda – Seniori

Slovenská metropola v roku 2013 prevádzkovala desať sociálnych zariadení, ktoré slúžili pre dlhodobé umiestnenie bratislavských seniorov. Celková kapacita v zariadeniach pre seniorov bola na úrovni 1.167 lôžok, pričom 80 z nich bolo aktuálne zaradených do programu opatrovateľskej služby (krátkodobé umiestnenie klienta maximálne na obdobie 6 mesiacov).

Magistrát prevádzkoval pri Domove seniorov Archa taktiež denný stacionár o kapacite 15 miest. V závere roku 2013 evidovala bratislavská samospráva viac ako 680 čakaťel'ov do zariadení pre seniorov a 105 záujemcov o umiestnenie do zariadenia opatrovateľskej služby. Bratislava zamestnávala 456 zamestnancov, ktorí poskytovali odborné, sociálne služby, asistenciu pre klientov sociálnych zariadení. Z rozpočtu mesta bolo vyčlenených 9 mil. eur na zabezpečenie prevádzky jednotlivých zariadení, pričom najväčšiu kapacitu mal dúbravský Domov jesene života (228 klientov) a petržalský Dom tretieho veku (263 klientov).

Na základe pravidiel definovaných bratislavským Protikorupčným minimom začalo mesto zverejňovať v štvrťročnom cykle prijímateľov sociálnej služby. V roku 2013 získalo od metropoly kladné rozhodnutie o umiestnení do zariadenia pre seniorov 224 žiadateľov a 230 čakaťel'ov bolo umiestnených v zariadeniach opatrovateľskej služby. Priemerný vek klienta je 82 rokov. Štyria Bratislavčania začali v priebehu minulého roka navštevovať denný stacionár. Priemerné mesačné náklady na jedného klienta v zariadení pre seniorov boli na úrovni 720 eur, viac ako tisíc eur bolo v prípade klienta, ktorý je umiestnených v zariadení opatrovateľskej služby.

V roku 2013 sa uskutočnila rozsiahla rekonštrukcia v Domove jesene života na Hanulovej ul. v bratislavskej Dúbravke za vyše 468-tisíc eur. Vybudoval sa vstup do pavilónu B na bezbariérový a bola osadená bezbariérová rampa. Okrem toho sa podarilo zrekonštruovať a zatepliť všetkých 99 balkónov v celom pavilóne B, fasády, zábradlie priľahlej terasy, príjazdová komunikácia s chodníkom a cestné vpusty. Práce zrealizovalo mesto v rámci plnenia úloh komunitného plánu sociálnych služieb hlavného mesta.

7. 11. Pomoc mnohodedným rodinám

Mnohodedné rodiny, ktoré boli prihlásené na trvalý pobyt v slovenskej metropole, mohli získať od bratislavskej samosprávy nenávratný finančný príspevok. Výška pomoci zo strany magistrátu bola spravidla na úrovni 40 eur, pričom rodičia detí ju mohli použiť na preplatenie časti nákladov spojených s návštevou základnej umeleckej školy, škôlky či centra voľného času. Pomoc zo strany samosprávy poslúžila aj na zakúpenie hudobného nástroja, vzdelávacej pomôcky, zaplatenie športového výcviku či získanie detského predplatného cestovného lístka vo verejnej hromadnej doprave.

Pomoc zo strany hlavného mesta bola primárne smerovaná rodinám so štyrmi a viacerými nezaopatrenými deťmi, tínedžermi. Projekt pomoci mnohodedným rodinám spustila samospráva v roku 2012 a zatiaľ bola pomoc poskytnutá 150 rodinám, t.j. 847 deťom, v objeme 154-tisíc eur. Najčastejšie, v 91 prípadoch, získali pomoc rodiny so štyrmi deťmi, v 34 prípadoch získala nenávratnú podporu rodina s piatimi deťmi a v jednom prípade mesto pomohlo rodine s 13 deťmi. V roku 2013 pristúpilo mesto pre zvýšenie adresnosti k úprave a schválilo zásady poskytovania finančného príspevku. Zastupiteľstvo odsúhlasilo čiastku 45-tisíc eur

7. 12. Krízová intervencia

Pomocnú ruku rodinám, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi, poskytol magistrát v celomestskom krízovom centre (Budatínska ul). Dočasný domov našlo 117 klientov, pričom až v 41 prípadoch sa zariadenie stalo útočiskom pre týraných ľudí, matky s maloletými deťmi. Novú strechu nad hlavou ponúkla samospráva Bratislavčanom nielen formou vlastných nájomných bytov, ale aj v sociálnej ubytovni FORTUNA (Agátova ul.) o kapacite 138 jednoizbových a 27 dvojizbových bytov.

V ubytovni bolo v roku 2013 prevádzkované nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu FORTUNÁČIK, ktorého súčasťou bolo bezplatné poradenstvo v sociálnej oblasti, pričom služby využilo viac ako 600 detských klientov a 40 rodičov.

Ľudia bez domova môžu v rámci hlavného mesta využiť aj služby minimálne troch zariadení, ktoré sú v pôsobnosti samosprávy. Bratislavský magistrát finančne prispel (cca. 45-tisíc eur) na ich celoročnú prevádzku. Išlo o nocľaháreň Mea Cupla (Vrakuňa) s dennou kapacitou 36 lôžok, zariadenie neziskovej organizácie DePaul (Ivanská cesta) s kapacitou 150 postelí počas nočného

využitia. Stredisko Domov pre každého (Hradska ul.) ponúklo priestor pre dennú, osobnú hygienu bezdomovcov. A taktiež novozriadený denný stacionár v širšom centre mesta, na Mýtnej ulici 33, podal pomocnú ruku stovkám bezdomovcov v rámci primárnej starostlivosti. Mesto odobrilo projekt občianskemu združeniu Vagus.

Seniori

Samospráva hlavného mesta pomohla v sociálnej oblasti bratislavským seniorom, občanom v hmotnej núdzi i ľuďom bez domova. Podanú pomocnú ruku využilo viac ako 10-tisíc odkázaných občanov. V pôsobnosti metropoly sa nachádzalo sedem zariadení, v ktorých magistrát poskytol sociálne, opatrovateľské služby pre 1.153 seniorov. Kapacita domovov seniorov bola v roku 2013 rozšírená o 30 lôžok vďaka ukončeniu prístavby petržalského zariadenia.

Rok 2013 bol pre mesto výzvou, aby spoločne s Radou seniorov, ako poradným orgánom primátora, ponúklo skôr narodeným občanom priestor pre ich aktívnu účasť na verejnom, spoločenskom živote v rámci programu aktívneho starnutia. Za 12 mesiacov navštívili viac ako sedemdesiat kultúrnych, spoločenských a vzdelávacích projektov. Najväčší záujem bol o počítačové kurzy, poradne zdravia, tvorivé umelecké dielne i Letnú univerzitu 3. veku.

Starostlivosť o bezdomovcov

Mestské zastupiteľstvo v júni po prvýkrát rokovalo o ucelenom, komplexnom materiáli – Konceptii riešenia problematiky ľudí bez domova v hlavnom meste. Bratislavská samospráva týmto krokom našla systémové riešenia. Poslanci schválili koncepciu práce s bezdomovcami.

Komunitný plán sociálnych služieb hlavného mesta prezentoval údaje o počte týchto ľudí a počte potrebných kapacít na pokrytie sociálnych služieb. Počet lôžok v nocľahárňach v hlavnom meste bol 186, čo pokrývalo len 10 percent z potreby, na ktorú poukazoval komunitný plán. Nízkoprahová nocľaháreň DePaul evidovala za päť rokov svojej existencie 3 500 klientov, terénny program OZ Proti prúdu v roku 2011 zachytil viac ako 900 klientov, OZ Vagus pracovalo v rámci programu streetwork rok s tisíckou klientov. Mesto intenzívne rozvíjalo spoluprácu so všetkými občianskymi združeniami a inštitúciami venujúcimi sa bezdomovcom. Samospráva si dala za cieľ zriadiť nízkoprahové denné centrá v piatich územných obvodoch a dve nízkoprahové denné centrá alebo integračné centrá. Mesto vyjadrilo podporu projektu mobilnej ošetrovne pre ľudí bez domova.

Stratégia samosprávy na najbližšie tri roky by mala zlepšiť životnú úroveň ľudí bez domova a skvalitniť systém poskytovaných služieb. Mesto naplánovalo výstavbu nájomných bytov a bytov nižšieho štandardu v rámci svojich finančných možností. Postupne nadviazalo domácu a medzinárodnú spoluprácu s organizáciami zastrešujúcimi prácu s ľuďmi bez domova. Vytýčilo si zámery - v spolupráci s BSK zriadiť domov na pol ceste, finančne prispievať neverejnému poskytovateľovi na terénnu sociálnu prácu, vytypovať vhodné priestory na vybudovanie nízkoprahového denného centra, podieľať sa na legislatívnych zmenách a podobne na roky 2013-2015.

7. 13. Verejné obchodné súťaže

Slovenská metropola prijala nové pravidlá na používanie elektronických aukcií pri verejnom obstarávaní tovarov, služieb či stavebných prác. Rozhodnutie primátora vychádzalo nielen zo skúseností bratislavského magistrátu, ale aj iných samospráv na Slovensku z používania aukcií, ktoré okrem generovania nižšej ceny vytvárajú priestor na väčšiu kontrolu, transparentnosť priebehu celej súťaže. Vďaka aukciám sa podarilo mestu usporiť viac ako 15% verejných zdrojov smerujúcich do obstarania služieb, tovarov, ktoré pre samosprávu zabezpečovali externí dodávatelia. Rozhodnutie bratislavského primátora znamenalo, že mesto použilo elektronickú aukciu pri každej súťaži, kde sa obstarávali tovary či služby. V prípade stavebných prác pristúpilo k aukcii vtedy, ak sa nesúťažilo o technicky, konštrukčne náročné dielo (napr. rekonštrukcia Starého mosta). Aukcia trvala spravidla 20 minút a automaticky bola predĺžená o dve minúty, ak ktorýkoľvek súťažiaci zmenil v posledných 2 minútach prebiehajúcej aukcie cenu. V prípade technických problémov, výpadku elektriny či zlyhania softwaru, magistrát zorganizoval novú aukciu.

Informáciu o zrealizovaných elektronických aukciách predkladal primátor na rokovanie mestského zastupiteľstva. Zároveň na oficiálnej stránke hlavného mesta (www.bratislava.sk) bola vytvorená tematická podstránka, na ktorej mala verejnosť prístup k základným informáciám o zrealizovaných aukciách, o jednotlivých víťazoch či priebehu súťaže. Každý súťažiaci mal po skončení tendra nárok na podrobný protokol z priebehu elektronickej aukcie organizovanej

bratislavským magistrátom.

7. 14. Nakladanie s bytovým fondom

Slovenská metropola v roku 2013 pridela 52 mestských bytov, čo je v porovnaní s rokom 2012 o 27 nájomných vzťahov menej (rok 2012 – 79 bytov). Bratislavský magistrát v 15 prípadoch rozhodol, že nájomný byt získala viacčlenná bratislavská rodina. Vo zvyšných, 37 prípadoch, bol byt, garsónka pridelený žiadateľovi, ktorý splnil kritéria projektu Dom mladej rodiny (21 žiadateľov), alebo bol zaradený do celomestského projektu Dom pre starších občanov (16 žiadateľov).

O všetkých pridelených bytoch rozhodla sociálna, bytová komisia a primátor mesta neuplatnil zákonnú právomoc a nepridelil byty mimo poradovníka, bez schválenia v komisii.

Bratislava mala k dispozícii 921 bytov, z čoho 155 bolo určených na projekty podporujúce bývanie mladých rodín a 244 bytov slúžilo na ubytovanie seniorov. Samospráva mohla prednostne riešiť tých žiadateľov, ktorí sa ocitli v krajnej núdzi, alebo matky s deťmi, ktoré boli ubytované v krízových centrách. Pravidlá pre získanie nájomného bytu okrem iného hovorili o tom, že žiadateľ musí byť prihlásený na trvalý pobyt v hlavnom meste SR minimálne po dobu 5 rokov a jeho mesačný príjem je vyšší ako 1,2 – násobok životného minima. Zároveň nesmel byť vlastníkom, resp. nájomcom iného bytu či domu.

Všetky zmluvy boli uzatvárané len na dobu určitú, maximálne na obdobie 3 rokov, aby sa zabránilo pochybnému obchodovaniu s bytmi. Každý nájomca bol pred podpisom zmluvy povinný zaplatiť na účet mesta zábezpeku vo výške 3-mesačného predpísaného nájomného, a súčasťou zmluvy bola notárska zápisnica, ktorá umožnila samospráve odstúpiť od zmluvy bez zdĺhavých súdnych sporov v prípade, ak si nájomca prestal plniť svoje povinnosti, napríklad prestal platiť nájomné. Po neštandardných rozhodnutiach bývalého vedenia mesta pri prideľovaní bytov pristúpil primátor k zverejňovaniu informácií o ich pridelení na oficiálnej stránke samosprávy (www.bratislava.sk) a základné údaje o nových nájomcoch predkladal každý štvrťrok poslancom mestského zastupiteľstva.

Dlžníci

Metropola zápasila s problematikou dlžníkov, mestu vznikli miliónové výpadky za neplnenie povinností zo strany povinných subjektov. Na internetovej stránke slovenskej metropoly (www.bratislava.sk) boli zverejnení všetci daňoví dlžníci, neplatiči. Išlo o fyzické, právnické osoby, ktoré dlhovali mestu minimálne 160 eur v prípade fyzických, a viac ako 1 600 eur v prípade právnických osôb. Vo vzťahu k bratislavskej samospráve mali podnikateľské subjekty a jednotlivci podlžnosti na dani z nehnuteľností, za ubytovanie či za užívanie verejného priestranstva, alebo pri miestnom poplatku za komunálny a drobný stavebný odpad. Zmenou zákon o správe daní mohlo mesto pristúpiť k represívnym krokom. V zoznamoch boli uvedené základné informácie o neplatičoch, meno, adresa i dlžná suma. Od roku 2005 samospráva hlavného mesta vyrubila dane na úrovni 682 mil. eur, pričom nedoplatky tvorili 0,72% zo sumy vyrubených daní.

V roku 2013 evidoval magistrát 1059 neplatičov a dlžná suma sa dostala na úroveň 2,81 milióna eur. Medziročne sa počet neplatičov zvýšil o 92 subjektov a nedoplatky vzrástli o 300-tisíc eur. Najväčší, skoro polovičný objem nedoplatkov tvorili dlžoby pri dani z nehnuteľností a pri poplatku za komunálny odpad išlo až o tretinový podiel. Medzi právnickými osobami mal najväčšiu dlžobu Hotel Bonbón s.r.o. vo výške viac ako 121-tisíc eur, dispečerské služby Taxi Trend – Peter Fitoš v sume 67-tisíc eur a v tej istej sume aj spoločnosť Pressburg Hotels. V prípade súkromných, fyzických osôb mala najväčšiu podlžnosť Fitosová Mária (27-tisíc eur), Vandrášeková Viera (22,5-tisíc eur) a Kovács Ernest (7 700 eur). Viac ako 95% fyzických osôb malo podlžnosti maximálne do výšky tisíc eur.

Bytové náhrady – reštitúcie

Bratislavská samospráva do konca septembra vydala 453 rozhodnutí o poskytnutí bytovej náhrady, pričom do apríla 2013 požiadalo mesto o náhradný byt celkom 721 žiadateľov, ktorí bývajú v reštituovanom dome. V 50 prípadoch vydal magistrát rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradný byt. Negatívne rozhodnutia samosprávy súviseli s nesplnením podmienky bytovej núdze žiadateľa, alebo žiadateľ nepreukázal splnenie zákonnej podmienky, existencie nájomného vzťahu k bytu v zreštituovanom dome. V 61 prípadoch boli prerušené konania z dôvodu neukončených súdnych sporov. Slovenská metropola za finančnej účasti štátu má povinnosť do konca roka 2016 postaviť nájomné byty, ktoré poskytne oprávneným osobám. Za vypratáný byt môže žiadateľ získať náhradu. Pre jednu osobu ide o byt s max. výmerou 45 m², pre 2 až 3 osoby je max. rozloha

nového bytu 60 m² a pri 4 až 5-člennej rodine ide o trojizbový byt o výmere do 75 m².

Projekt EU – GUGLE

Mesto Bratislava získalo finančnú podporu v rámci projektu Európske mestá ako lídri smerom k trvalo udržateľnej energii (EÚ-GUGLE). Cieľom projektu bolo dosiahnuť lepšiu hospodárnosť a energetickú efektívnosť vybraných budov a takisto znížiť energetickú náročnosť dotknutých mestských častí. Európska komisia (EK) poskytla na obnovu vybraných budov minimálne 50 % oprávnených nákladov, maximálne však 50 eur za m² podlahovej plochy. Projekt sa začal realizovať a potrvá do roku 2018. Okrem energetickej hospodárnosti budov sa prihliadalo aj na ďalšie aspekty udržateľného životného prostredia. Tými sú napríklad kvalita verejných priestranstiev a zelených plôch, hospodárenie s dažďovou vodou či riešenie udržateľnej mobility.

V rámci aktivít projektu sa v Bratislave mohlo a ďalej bude rekonštruovať celkovo 40 000 m² podlahovej plochy. Išlo a pôjde o budovy z bytového fondu mesta, no dotáciu mohli získať aj správcovské spoločnosti a súkromní vlastníci obytných budov. Na slovenskej strane boli partnermi projektu Slovenská rada pre zelené budovy, pričom výskumnú a kontrolnú funkciu zastal Technický a skúšobný ústav stavebný (TSÚS).

Majetok mesta – predaje

Slovenská metropola ponúkla v prvom polroku na predaj, prenájom majetok, nehnuteľnosti za takmer 6 miliónov eur. O zozname ponúkaného majetku rozhodli na návrh vedenia samosprávy bratislavskí poslanci, pričom išlo o výlučne prebytočné pozemky či stavby, ktoré hlavné mesto nedokázalo pri súčasných finančných možnostiach spravovať, zveľaďovať. Na predaj bolo ponúkaných 17 pozemkov nachádzajúcich sa v mestskej časti Nové Mesto, Rača, Petržalka, Staré Mesto či v Devíne, a taktiež rekreačná chata so záhradou nachádzajúca sa v rekreačnej oblasti Moravský Ján (k. ú. Sekule). Na komerčný prenájom bolo zároveň vyčlenených deväť nebytových priestorov, pričom 3 objekty sa nachádzali priamo v centre metropoly (Staré Mesto – Laurinská ulica), ostatné v mestskej časti Karlová Ves, Nové Mesto a Dúbravka.

Ponúkané priestory na prenájom poslúžili napríklad na zriadenie obchodných, administratívnych kancelárií či reštauračných, kaviarenských zariadení. Podrobné ponuky o samosprávnych nehnuteľnostiach ponúkaných na predaj, prenájom boli na oficiálnej internetovej stránke samosprávy. Metropola týmto krokom predala majetok, ktorý bol prebytočný, samospráva ho nevedela využiť pre verejné účely a nemala ani voľné zdroje na jeho udržiavanie. Aj touto cestou magistrát vygeneroval finančné prostriedky, ktoré použil na nové rozvojové projekty spojené s dopravou, zeleňou, mestskou infraštruktúrou.

7.15. Cestné hospodárstvo

Opravy ciest

Po extrémnej zime opravila bratislavská samospráva 44.845 štvorcových metrov poškodených ciest v správe hlavného mesta. Išlo o mimoriadne práce, na ktoré magistrát vynaložil viac ako 3,75 mil. eur, pričom z rozpočtu metropoly bolo použitých 1,45 mil. eur, vláda SR prispela hlavnému mestu mimoriadnou dotáciou 1,3 mil. eur, a samosprávny kraj pomohol Bratislave sumou milión eur. Najviac komunikácii bolo opravených v bývalom bratislavskom okrese III. (Rača, Nové Mesto, Vajnory), a to 20-tisíc metrov štvorcových, následne v Starom Meste boli vykonané opravy na 10-tisícoch metroch štvorcových. Najrozsiahlejšie bola opravená Račianska ulica, kde boli práce vykonané na 2,9 kilometroch komunikácie o ploche 10,5-tisíc metrov štvorcových za 700-tisíc eur. Najviac poškodené úseky ciest boli opravované technologickým postupom, komunikácia bola odfrézovaná v hrúbke 12 mm, vyčistená, napenetrovaná a následne bola v dvoch vrstvách nanosená zmes asfaltového betónu. Mesto malo vytvorenú rezervu vo výške 150-tisíc eur pre bežnú údržbu i na vyspravovanie nových výtčkov, poškodených úsekov ciest.

Zimná údržba

Extrémne počasie, výdatné sneženie a taktiež nebezpečné námrazy výrazne zaťažili bratislavský rozpočet. Celkové náklady na zimnú údržbu komunikácií sa za 17 mesiacov vyšplhali na úroveň 7,91 mil. eur. Túto nelichotivú, neočakávanú skutočnosť musela premietnuť samospráva do pripravenej zmeny mestského rozpočtu. Aktuálny rozpočet počítal len s celkovými nákladmi na zimnú údržbu ciest v správe hlavného mesta na úrovni 4,2 mil. eur, teda rozdiel medzi rozpočtovanými a reálnymi výdavkami sa dostal až na 3,71 mil. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom (náklady na úrovni 3,8 mil. eur) malo mesto dvojnásobné náklady.

Počas zimnej služby mala samospráva zmluvne zabezpečených 54 mechanizmov, jednu snežnú frézu a 83 ľudí, ktorí ručne čistili chodníky či námestia. Celomestský operačný plán údržby ciest vychádzal zo 450 kilometrov ciest I. a II. triedy, 249 zastávok MHD a 1228 priechodov pre chodcov. Za štyri a pol mesiaca trvania pohotovosti bolo zrealizovaných 66 celomestských a 414 lokálnych zásahov, posypov a ťažká technika najazdila viac ako 141-tisíc km. Na zasnežené, namrznuté cesty a chodníky bolo vysypaných takmer 15-tisíc tón posypového materiálu (priemyselná soľ, solmag). Najväčší objem verejných financií z celkového rozpočtu na operačný plán zimnej údržby bol použitý na nákup posypového materiálu (3,5 mil. eur) a následne na mzdové náklady (2,3 mil. eur).

Modernizácia dopravnej infraštruktúry

Slovenská metropola spustila viacero projektov, ktorými podporila rekonštrukciu trolejbusových, električkových tratí a podporila modernizáciu značne zastaralej dopravnej infraštruktúry. Týmto krokmi vytvorila preferenciu verejnej hromadnej dopravy na úkor osobnej, individuálnej a zvýšila kultúru cestovania prostriedkami MHD. K realizácii projektov mesto pristúpilo vďaka 85% celkových nákladov spojených s modernizáciou tratí vykrytých z finančnej pomoci Európskej únie (Operačný program Doprava, Operačný program Bratislavský kraj), prispela aj vláda SR - 10% nákladov a magistrát znášal záťaž 5%.

Bratislavský magistrát spoločne s dopravným podnikom pripravil opravu dvoch úsekov existujúcich električkových tratí - na Dúbravskej radiále (Hanulova – Pri kríži) a tiež električkovú trať smerujúcu na Hlavnú železničnú stanicu (Radlinského – Kyčerského). Celkové náklady na nevyhnutné stavebné práce sa pohybovali na úrovni 18 mil. eur, pričom 2/3 nákladov smerovali do rekonštrukcie električkovej trate v mestskej časti Dúbravka. Mesto využilo milión eur na obstaranie projektových dokumentácií, ktoré zadefinovali podmienky rekonštrukcie Vajnorskej, Karloveskej a Ružinovskej električkovej radiály. Opravu nosných dopravných radiál chce bratislavská samospráva spustiť v roku 2015 vďaka aktívnemu využitiu európskej pomoci v programovacom období 2014 – 2020.

Pomoc EÚ v nadchádzajúcich mesiacoch využilo mesto na rozšírenie trolejbusových tratí. Dva projekty, podporené z Operačného programu Bratislavský kraj, priamo súviseli s dobudovaním dvojstopového vedenia na Trenčianskej (úsek Ružová dolina – Trenčianska ul.) a Gaštanovej ulici. Samostatným projektom bolo postupné vybudovanie integrovanej prestupnej zastávky pre mestskú i regionálnu hromadnú dopravu (integrovaná zastávka Radlinského). Náklady na výstavbu nových tratí, zastávky sa pohybovali na úrovni 980-tisíc eur (trať Trenčianska 550-tisíc eur, trať Gaštanová 280-tisíc eur, integrovaná zastávka Radlinského 150-tisíc eur). Odborné útvary samosprávy pripravili projektovú dokumentáciu na ďalšie dve nové, ekologické trolejbusové trate (trať OC Lamač – OC Avion, trať Košická ul. – most Apollo – Bosáková ul.).

Starý most – rekonštrukcia

Bratislavský Starý most začali rozoberať. Vybudovanie mosta prispeje k dunajskej stratégii - 85 percent z celkových investičných nákladov, 75 miliónov eur, bude financovať Európska únia. Zhotoviteľ stavby, konzorcium na čele so spoločnosťou Eurovia SK začalo rozoberať Starý most počas zimného obdobia. Starý most zrekonštruuje Združenie MHD - STARÝ MOST, ktoré mesto vybralo vo verejnom obstarávaní, a je zložené z firiem Eurovia SK, Eurovia CS a SMP CZ. Zmluvu o dielo na rekonštrukciu Starého mosta a vybudovanie električkovej trate do Petržalky podpísalo mesto s predstaviteľmi konzorcia (22. októbra). Rekonštrukcia Starého mosta je spolu s vybudovaním električkovej trate zo Šafárikovho námestia po Bosákovu súčasťou prvej etapy budovania Nosného dopravného systému v Bratislave. Jednou z podmienok na čerpanie nenávratného príspevku je, že Starý most i električková trať Šafárikovo námestie - Bosáková musia byť hotové do konca roka 2015.

MHD – skvalitňovanie cestovania

Bezplatné pripojenie k internetu využilo v 50 autobusoch bratislavskej MHD za prvých šesť týždňov od spustenia projektu 89.256 cestujúcich. Slovenská metropola v spolupráci s privátnymi partnermi (See&Go, Orange) a dopravným podnikom pristúpila k realizácii inovatívneho projektu, ktorý prispel k zatraktívneniu cestovania vo verejnej doprave. Bezplatný internet v bratislavskej MHD bol voľne prístupný širokej verejnosti a rýchlosť pripojenia dosiahla približne 1 až 1,5 Mbit/s. Prevádzkovateľ projektu nebol zatiaľ nútený prístup k obmedzeniam prístupu pri sťahovaní veľkých súborov (napr. film, hudba a pod.). Okrem online pripojenia k internetu prostredníctvom

WiFi mali cestujúci možnosť sledovať aktuálne informácie o kultúrnom, spoločenskom či športovom živote v hlavnom meste na obrazovkách umiestnených priamo v autobusoch.

Linka X13

Autobusová linka X13 začala (3. marca) jazdiť z bratislavskej Hlavnej stanice až k novej budove Slovenského národného divadla, resp. k OC Eurovea. Mesto vyšlo v ústrety cestujúcej verejnosti, ktorá o zmenu žiadala nielen primátora Milana Ftáčnika, ale aj Dopravný podnik Bratislava. Náklady na predĺženie trasy predstavovali ročné navýšenie finančných prostriedkov o 60 000 eur. Autobusová linka X 13 prepravovala cestujúcich z Hlavnej stanice, k budove SAV, cez Suché mýto na Námestie SNP, ďalej po ul. Rajská, ul. 29. augusta, k zastávke Wüstenrot až na konečnú zastávku - nová budova SND. Naspäť trasa viedla po Dunajskej ulici cez Námestie SNP na Hlavnú stanicu.

Nová trolejbusová trať Patrónka – Vojenská nemocnica

Slovenská metropola spustila (16. august) skúšobnú prevádzku novej trolejbusovej trate Patrónka – Vojenská nemocnica. Týmto krokom sa oficiálne skončila druhá etapa dopravného projektu, ktorým mesto podporilo rozvoj ekologickej verejnej dopravy v okolí Horského parku a Kramárov.

Nová trať - 2,05 kilometra a celkové náklady na stavebné práce sa dostali na úroveň 1,765 mil. eur, pričom 85% nákladov je hrađených z fondu EÚ – Operačný program Bratislavský kraj, 10% zo štátneho rozpočtu a len 5% oprávnených nákladov išlo na vrub rozpočtu hlavného mesta. Nová trať prispela k zefektívneniu organizácie verejnej dopravy, zníženiu emisií, a taktiež presunu časti výkonov z autobusovej na trolejbusovú dopravu. Týmto krokom sa podarilo mestu ušetriť viac ako 45-tisíc eur na doterajších prevádzkových nákladoch dopravného podniku.

Vďaka prvej (Stromova – Pražská – Brnianska – Prokopa Veľkého – Hroboňova) a druhej etape (Lamačská cesta, Pri Suchom mlyne, K Železnej studienke, Cesta na Červený most, Mlynská dolina, Brnianska, Limbová, Záhorácka) rozšírila sieť trolejbusových tratí v slovenskej metropole o 6,2 kilometra.

Cyklodoprava

Podpora cyklistickej dopravy bola jednou z priorít bratislavskej samosprávy. Mesto zrealizovalo projekty, ktoré pomohli zvýšiť podiel cyklistickej dopravy, vďaka čomu sa postupne odľahčili cesty od osobných áut, znížil sa objem emisií a hluku.

Magistrát v roku 2013 zrealizoval deväť projektov cyklotrás, a zároveň pripravil 15 ďalších dokumentácií. Patrili medzi ne odborné štúdie, projektové dokumentácie na úseky, ktoré chce samospráva v spolupráci s mestskými časťami, privátnymi partnermi realizovať v budúcom roku. Odborné útvary mesta vyhlásili a vyhodnotili urbanisticko-architektonickú súťaž na vedenie, technické riešenie jednej z najviac diskutovaných trás na Devínskej ceste. Z verejného rozpočtu smerovalo na podporu cykloprojektov 776-tisíc eur, a primátor Milan Ftáčnik odporúčal mestským poslancom vyčleniť rovnaký objem finančných prostriedkov aj na rok 2014.

Realizovali sa projekty ako sú: rekonštrukcia cyklotrasy Podunajské Biskupice – Vrakuňa (výmena povrchu, nové vodorovné značenie), Bajkalská (lokálne opravy povrchu a bezbariérové križovatky), Blumentálska – Obchodná (cyklopiktokoridor), Špitálska – Štúrova (cyklopiktokoridor a cyklopruh), Historický okruh, Chorvátske rameno v úseku Tematínska – Antolská (kompletná rekonštrukcia povrchu a zmena organizácie dopravy v prospech cyklistov a peších), Májkova (prepojenie cyklotrás Špitálska – Blumentálska, bezbariérové priechody pre cyklistov a chodcov), Prístavná (dokončenie chýbajúceho úseku cyklotrasy, spojenie mostu Apollo s Prístavným mostom a vybudovanie cyklopriechodu), Umelka (prvá fáza budovania trasy Starý most – most Apollo, bezbariérový priechod, vybudovanie zóny s regulovaným parkovaním).

Samospráva pokračovala v budovaní podpornej, cyklistickej infraštruktúry. Osadila cyklostojany vo viac ako 70 lokalitách metropoly. V októbri schválili poslanci mestského zastupiteľstva zámer spustenia automatickej požičovne bicyklov známej pod názvom bike-sharing. O popularite cyklistickej dopravy zo strany Bratislavčanov svedčil fakt, že počet aktívnych cyklistov sa v meste oproti minulému roku takmer zdvojnásobil.

Nákup nových električiek – podpis zmluvy

Dopravný podnik Bratislava (DPB) podpísal so spoločnosťou Škoda Transportation zmluvu na dodávku pätnástich jednosmerných električiek v celkovej hodnote 36,75 milióna eur. Nové električky sa postupne objavili v uliciach mesta. Súčasťou tendra bola aj opcia na dodávku ďalších pätnástich električiek a opcia na údržbu vozidiel na obdobie 15 rokov. Jednosmerné päťčlánkové električky typu 29 T majú kapacitu 241 cestujúcich, z toho je 69 miest na sedenie. Podpisom tejto zmluvy ukončil dopravný podnik tri veľké obstarávania na nákup nových vozidiel – električiek aj trolejbusov, primárne financovaných z prostriedkov Európskej únie v rámci Operačného programu Doprava (OPD). Spolu s 15 obojsmernými električkami s opciou na ďalších 15 električiek získalo mesto postupne celkovo 60 nových vozidiel. Do hlavného mesta tak pribudlo 80 nových trolejbusov s opciou na ďalších 40 vozidiel.

7. 16. Životné prostredie

Z verejných priestranstiev, zelených plôch či pozemkov neznámych vlastníkov bol v roku 2013 odstránený nelegálny odpad v objeme takmer 420 ton. Bratislavská samospráva v spolupráci s vysúťažným dodávateľom (spoločnosť ASA), mestskými časťami či dobrovoľníkmi odstránila 19 nelegálnych skládok. Náklady na nakladanie s „čiernym“ odpadom sa dostali na úroveň 14.500 eur, pričom metropola viacero skládok odstránila bez dopadu na verejný, mestský rozpočet. Pomohli aj aktivity dobrovoľníkov, pracovníkov magistrátu, technickú pomoc zo strany mestskej spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu. Celkovo išlo o päť skládok, z ktorých bol odvezený nelegálny odpad v objeme viac ako 70 ton. Najväčšia „čierna“ skládka bola odstránená pod Prístavným mostom, odkiaľ bolo vyvezených takmer 4-tisíc starých pneumatík. Z petržalského Janíkovho dvora bolo odvezených 57 ton odpadu a pri Modrom moste v Rači bola vyčistená plocha od 47 ton nebezpečného materiálu.

Magistrát na tematickej podstránke začal sprístupňovať informácie o odhalených nelegálnych skládkach. Čiernu skládku mohli prostredníctvom elektronického formulára nahlásiť aj Bratislavčania. Samospráva hlavného mesta v roku 2013 aktívne pomáhala povodňami postihnutému Devínu a so spoločnosťou OLO bezodplatne poskytla kontajnery, aby občania i mestská časť mohla bezproblémovo odstrániť nanosený odpad.

Starostlivosť o zeleň

Bratislavský magistrát sa staral o bezmála 200 hektárov zelených, trávnatých plôch, pričom jedným z najcennejších území bol chránený areál Horského parku. Z rozpočtu slovenskej metropoly smerovalo do údržby zelene 650-tisíc eur, pričom najväčší objem mestských financií (217-tisíc eur) bol využitý na údržbu sídliskovej zelene, t.j. kosenie, čistenie a vyhrabávanie trávnatých plôch. Nevyhnutná údržba chráneného bratislavského Horského parku si vyžiadala sumu 47-tisíc eur. Samospráva hlavného mesta získala v roku 2013 od vlády SR účelovú dotáciu na revitalizáciu nádvorí hradu Devín vo výške 8,5-tisíc eur.

Bratislava v priebehu roku 2013 investovala tiež do revitalizácie oddychových, zelených zón. Z rozpočtu samosprávy boli jednotlivé aktivity podporené sumou 115-tisíc eur. V jesennom období bolo napríklad vysadených 122 stromov, pričom najväčší počet 96 vzrastlých stromov bol umiestnený v zelenom, deliacom páse na Bajkalskej ulici (iné: Špitálska ul. – 8 stromov, Patrónka – 4 stromy). V spomínanom úseku Bajkalskej cesty bolo v tomto roku odstránených 21 nosičov vonkajšej reklamy a namiesto reklamy boli vysadené stromy. Desať stromov umiestnených v plošných ekologických nádobách zdobí bratislavské Hlavné námestie.

Revitalizovali sa kvetinové záhony na Hodžovom, Kamennom námestí a pred Starou tržnicou. Vysadilo sa 4-tisíc suchomilných trvaliek a krov za bezmála 29-tisíc eur. Bratislavský magistrát doplnil kríky na Rybnom námestí (100 ks.), Odborárskom námestí (120 ks.) a na Blumentálskej ulici (30 ks.). Odborní zamestnanci samosprávy v spolupráci s dobrovoľníkmi, aktivistami z Námestia pre ľudí, spracovali projekt skultúrneho Kamenného námestia, či už s využitím existujúcej zelene, kvetináčov, ale aj možným umiestnením nových lavičiek.

Rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd

Čistiarne odpadových vôd v bratislavskej Vrakuni a Petržalke prešli rekonštrukciou za 29 miliónov eur, rekonštruovali sa v plnej prevádzke. Výsledkom bolo aj to, že sa zastavilo vypúšťanie

nutrientov do dunajských vôd. Mesto tak prispelo k splneniu záväzkov, ktoré Slovensku vyplývajú v oblasti čistenia odpadových vôd zo Zmluvy o pristúpení k Európskej únii. Vrakuňa a Petržalka patria medzi najväčšie čistiarne odpadových vôd prevádzkované Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou. Boli poslednými dvoma veľkokapacitnými ČOV v majetku vodárenskej spoločnosti, ktoré neodstraňovali nutrienty.

7. 17. Elektronizácia verejných služieb

Verejnú kontrolu v bratislavskej samospráve posilňovalo aj zverejňovanie prijatých dokumentov, ekonomických informácií zo života mesta na jeho oficiálnej internetovej stránke (www.bratislava.sk). Zlepšili sa možnosti kontroly a orientácie záujemcov o informácie. Samospráva uverejňovala v rámci tematickej podstránky s názvom Transparentné mesto všetky faktúry, objednávky, dohody či zmluvy. Nad rámec zákonných povinností slovenská metropola zverejňovala na internete taktiež stanoviská k pripravovaným investičným projektom, údaje o pridelených nájomných obecných bytoch či rozšírené majetkové priznanie primátora.

Zodpovední zamestnanci magistrátu dostali za povinnosť zverejniť na internetovej stránke dokument do 10 pracovných dní od jeho podpísania, vystavenia či doručenia. Novopodpísané zmluvy medzi samosprávou a dodávateľom pritom nadobúdajú účinnosť až deň po ich oficiálnom zverejnení na internete. V snahe zlepšiť informovanosť potenciálnych záujemcov o zámeroch samosprávy pri predaji, prenájme vlastného majetku, pristúpil magistrát k vytvoreniu samostatnej rubriky, ktorá priniesla všetky aktuálne dokumenty v tejto oblasti. Projekt Transparentné mesto využilo viac ako päťdesiat tisíc návštevníkov bratislavskej webovej stránky.

7. 18. Webová stránka mesta

Webová stránka slúžila ako rozšírený zdroj informácií. Aj v roku 2013 bratislavský magistrát vďaka nej integroval na jednom mieste dôležité informácie z pôsobností mestských častí i samosprávnych organizácií. Na modernom bratislavskom portáli nechýbal výrazne inovatívny prvok, ktorý pomáhal ľuďom orientovať sa pri vybavovaní úradných povinností, pri riešení dôležitých životných situácií. Išlo napríklad o témy súvisiace s narodením dieťaťa, nástupom do školy, umiestnením do domova dôchodcov, prihlásením na trvalý pobyt, platením miestnych daní či vybavením pohrebu. Mesto na základe analýzy najčastejšie kladených otázok Bratislavčanmi ponúklo riešenia 18 životných situácií. Okrem vecných rád mali návštevníci stránky možnosť získať 58 dokumentov, formulárov nevyhnutných na vybavenie povinností vo vzťahu k samospráve i štátnej správe.

Webová stránka slovenskej metropoly získala prestížne medzinárodné ocenenie v oblasti informatizácie verejnej správy EUROCREST 2013 (9. apríl). Bratislava bola ocenená za to, že mestská stránka ponúka verejnosti širokú škálu informácií, aj nad rámec zákonných povinností. Stránka vytvorila zaujímavý priestor pre interaktívnu komunikáciu občanov s verejnou správou, servis informácií o kultúrnom, spoločenskom a verejnom živote v meste. Návštevník webu sa pohyboval v štyroch tematických a informačných blokoch (Mesto a jeho správa, Život v metropole, Voľný čas a turizmus, Financie a majetok), nie v sociologických skupinách (občan, podnikateľ, návštevník a pod.).

Víťazi súťaže o cenu EUROCREST boli vyhlásení už po ôsmykrát. Do odborného, hodnotiaceho procesu sa mohli zapojiť obce a mesta z krajín strednej Európy. Zástupcovia Bratislavy si ocenenie prevzali počas medzinárodnej konferencie Informačné systémy v štátnej správe a samospráve v českom Hradci Králové (8. – 9. apríla 2013).

7. 19. Odkaz pre starostu

Samospráva zaznamenala v roku 2013 takmer 900 podnetov cez Odkaz pre starostu, ktorý gestoruje Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť. Na hlavné mesto sa vďaka odkazu pre bratislavského primátora Milana Ftáčnika obrátilo 851 ľudí a medziročne bol 2,5-násobný nárast (rok 2012 – 353 podnetov). Vedenie mesta sa k projektu inštitútu (www.odkazprestarostu.sk) vytvorilo otvorenú platformu pre zapájanie ľudí do života v meste, zbúrало úradnícke bariéry.

Vďaka tomu, že projekt spravovala nezisková organizácia, bola nepriamo zabezpečená väčšia objektivnosť.

Viac ako polovica (476) doručených podnetov smerovala do oblasti bratislavskej dopravy, kvality ciest, chodníkov či ich znečistenia. Verejnosť upozorňovala magistrát napríklad na zle zaparkované autá (167), či nepojazdné vozidlá stojace na verejných parkoviskách, nebezpečné výtlky na komunikáciách i poškodené chodníky (153). Bezmála 180 podnetov muselo mesto odstúpiť na riešenie mestským častiam, alebo iným verejným inštitúciám (napr. dopravný podnik, mestská polícia, Siemens – verejné osvetlenie), pretože ich riešenie nespadlo do kompetencie bratislavského magistrátu. Samospráva na doručené podnety reagovala spravidla v priebehu týždňa.

Bratislava patrila k najväčšej samospráve na Slovensku, ktorá bola aktívne zapojená do Odkazu pre starostu, pričom metropola reagovala na porovnateľné množstvo podnetov ako všetky ostatné obce a mestá participujúce na projekte.

7. 20. Mimoriadne situácie

Povodne, jún 2013

Mimoriadna situácia z dôvodu vysokej hladiny Dunaja a Moravy bola vyhlásená pre celé územie hlavného mesta 4. júna o 12.30, a odvolaná bola 10. júna popoludní. Do povodňových záchranných prác bolo zapojených 719 osôb, najviac zo zložiek policajného zboru (203), hasičských jednotiek (166) a v jednotlivých krízových štáboch pôsobilo 114 odborných zamestnancov, profesionálnych pracovníkov. Na ochranu území metropoly pred vysokou vodou bolo použitých 3 020 vriec a viac ako 37 ton piesku. Vysoká voda poškodila 43 rodinných domov, resp. budov určených na bývanie, a 12 nebytových, hospodárskych budov. V priebehu kritických dní záchranné tímy nasadili takmer stovku technických prostriedkov, išlo hlavne o čerpadlá, záchranné laná, kompresory či veľkokapacitné kontajnery. Vedúcim krízového štábu bol riaditeľ Kancelárie primátora Ľubomír Andrassy.

Bratislava vynaložila prostredníctvom jednotlivých krízových štábov mestských častí a magistrátu takmer 378-tisíc eur (377 598 eur) na záchranné, zabezpečovacie práce po nebezpečných júnových povodniach. V najviac postihnutej časti Devíne sa náklady na prácu krízových zložiek dostali na úroveň 13-tisíc eur, v Devínskej Novej Vsi na 16-tisíc eur a v Karlovej Vsi na 13,5-tisíc eur. Najväčší objem financií vynaložil bratislavský magistrát, 322-tisíc eur, pričom zabezpečoval aktivity pre celé územie slovenskej metropoly. Išlo napríklad o postreky proti komárom (231-tisíc eur), opravu a vyčistenie verejných komunikácií (49-tisíc eur) či revíziu, sanáciu verejného osvetlenia (25-tisíc eur).

Povodne boli previerkou pripravenosti hlavného mesta na podobné krízové situácie. Výsledkom boli odporúčania pre štátne inštitúcie, krízové štáby na úrovni mestských častí či magistrátu. Išlo napríklad o požiadavku na komplexné posúdenie existujúcej protipovodňovej ochrany hlavného mesta, jej prípadnú úpravu či rozšírenie na úseky od Mosta SNP po Most Lafranconi, alebo možnosti ochrany majetku v okolí Devínskej cesty.

7. 21. Mestská polícia

Úlohy uložené primátorom, starostami mestských častí a vedením mestskej polície boli zamerané predovšetkým na dodržiavanie verejného poriadku na území hlavného mesta v rámci plánovaného bežného výkonu služby a mimo plánu počas zabezpečovania spoločenských, kultúrnych, športových podujatí a zhromaždení občanov v centre mesta, ako i v jednotlivých mestských častiach, na zabezpečovanie verejného poriadku v prípade vzniku mimoriadnych udalostí, ako aj na plnenie úloh na úseku prevencie v spolupráci s útvarmi Policajného zboru.

V roku 2013 príslušníci mestskej polície riešili 93 094 udalostí, pričom 61 113 bolo zistených vlastnou činnosťou vrátane udalostí zistených mestským kamerovým systémom, pričom tento tvorilo 82 bezpečnostných kamier monitorujúcich verejné priestranstvá. Zistené udalosti súviseli najmä so statickou dopravou, s poškodzovaním verejnej zelene, s požívaním alkoholických nápojov na verejných priestranstvách, s čístitou a poriadkom, obťažovaním osôb a podobne. 31 981 udalostí bolo oznámených občanmi na telefonickú linku 159 a na jednotlivé okrskové stanice mestskej polície. V jednotlivých mestských častiach pôsobilo 49 okrskárov mestskej polície, ktorí okrem preventívneho pôsobenia majú nezastupiteľné miesto v oblasti prvého

kontakty s občanmi. Pri výkone služby kladli dôraz predovšetkým na ochranu verejného poriadku. V rekreačno-oddychových zónach sa zameriavali okrem kontroly dodržiavania čistoty a poriadku aj na ochranu zelene a majetku mesta, nepovolený vjazd motorových vozidiel a parkovanie vozidiel. K ich pravidelným činnostiam patrili aj dohľad nad bezpečným priechodom školákov cez cestu na priechodoch pre chodcov v blízkosti základných škôl. Taktiež sa podieľali aj na besedách a prednáškovej činnosti na školách.

Medzi dôležité úlohy, ktoré plnili príslušníci mestskej polície, bolo aj ich preventívne pôsobenie – či už formou realizácie rôznych preventívnych projektov určených pre žiakov základných škôl, zabezpečovanie priechodov pre chodcov pred vybranými základnými školami, prednášková činnosť v seniorských centrách, ukážky výcviku služobných zvierat a veľmi populárna dopravná výchova realizovaná formou mobilného dopravného ihriska, ktorú len v minulom roku absolvovalo vyše 4200 detí.

8. PAMIATKY MESTA – KULTÚRA

Bratislavský hrad

Národná kultúrna pamiatka Bratislavský hrad je symbolom i dominantou mesta zároveň. Prvé stopy osídlenia pochádzajú z konca mladšej doby kamennej, nachádzajú sa tu pamiatky z doby rímskej aj veľkomoravskej. Hrad prešiel gotickou aj renesančnou úpravou. Po bitke pri Moháči v r. 1526 sa stal sídlom Ferdinanda I. Habsburského (prestavba hradu). Najväčšie zmeny sa udiali počas vlády Márie Terézie (1740 – 1780). Dňa 28. mája 1811 tu vypukol veľký požiar a hrad 150 rokov existoval ako ruina. Obnovy sa dočkal až po druhej svetovej vojne. Časť priestorov slúži na reprezentačné účely Slovenskej národnej rady a prezidenta. Sú tu umiestnené aj expozície Slovenského národného múzea. V bývalej kaplnke sa nachádza koncertná sieň. Po rekonštrukcii v roku 2010 dostal hrad podobu z tereziánskeho obdobia 18. storočia.

Katedrála (dóm) sv. Martina

Kostol s najslávnejšou históriou, kde bolo korunovaných 10 uhorských kráľov, 1 kráľovná a 8 kráľovských manželiek v rokoch 1563 – 1830. Trojlodový gotický kostol je postavený na mieste pôvodného románskeho (dĺžka 69,37 m, šírka 22,85 m, výška 16,02 m). Portál južnej predsiene predstavuje najstaršiu renesančnú architektúru na území Slovenska. Dokladom korunovačnej histórie je dodnes aj kópia uhorskej kráľovskej koruny (300 kg) na vrchole 85-metrovej novogotickej veže, ktorá je uložená na pozlátenom vankúši s rozmermi 2 x 2 m.

Slovenské národné divadlo

Novú budovu SND navrhli architekti Martin Kusý, Pavol Paňák a Peter Bauer, ktorých architektonický návrh zvíťazil v konkurencii päťdesiatich troch projektov. Budova má sedem podlaží, vyše dvetisíc miestností a tri hlavné scény s kapacitou vyše 1700 návštevníkov, operná a baletná scéna má kapacitu 901 sedadiel, činoherná sála 638 miest, divadelné štúdio 192 miest. V novej budove SND je tiež reštaurácia pre 120 osôb, klub, espresso, libreso a kuchyňa.

Noblesu budovy Slovenského národného divadla podporuje aj niekoľko exteriérových, ako aj interiérových umeleckých diel. Pred novostavbou je fontána autorov Alexandra Bilíkoviča, Ilju Skočeka a Pavla Bauera. Vo vstupnej hale je umiestnený prameň architekta Bauera a maliara Dušana Buřila, pred budovou je kaskáda Petra Rollera a dve veže architekta Bauera. Okrem umeleckých diel, ktoré sú súčasťou budovy, budú v priestoroch divadla rozmiestnené divadelné kostýmy a aj výstavy. Budova bola otvorená 14. apríla 2007.

Most Apollo

Most Apollo je umiestnený medzi Starým a Prístavným mostom. Bol postavený v r. 2005 unikátnym spôsobom, vyše 500 metrová konštrukcia bola zmontovaná na brehu rieky a následne otočená naraz pomocou žeriavov a lodí. Most je unikátny aj tým, že časti konštrukcie nezvierajú ani jeden pravý uhol a most nespája dunajské brehy kolmo. V r. 2006 získal ocenenie OPAL Awards v USA. Dĺžka spolu s estakádami je 854 m a šírka 32 m. Koryto Dunaja, preklenuje oceľová konštrukcia dĺžky 231 m v tvare oblúka, ktorého výška je 36m a má 66 závesných lán. Most Apollo sa stáva príťažlivým objektom v panoráme mesta svojím tvarom, farebnosťou a po zotmení aj efektným osvetlením. Celkové náklady na výstavbu dosiahli takmer 100 mil. eur.

Most Slovenského národného povstania

Most SNP postavený v rokoch 1967-1972 získal označenie najcharakteristickejšia stavba mesta. Autori projektu J. Lacko a A. Tesár ho riešili ako zavesený oceľový most na jednom pylóne. Most je 432 m dlhý a 21 m široký. Celková váha oceľovej konštrukcie vrátane pylónu je 7537 ton. Vzhľadom na tvar a rozpätie je ojedinelým pylónovým mostom v Európe, druhý tohto typu na svete. Na vrchole pylónu sa vo výške 86 m nachádza vyhlídková plošina, kaviareň a reštaurácia U.F.O., kedysi Bystrica, ktorá je v jednom ramene pylónu spojená so samotným mostom šikmým rýchlou výťahom a v druhom ramene sa nachádza núdzové schodište so 430 schodmi. V roku 2001 bol most vďaka svojej jedinečnosti vyhlásený za stavbu storočia na Slovensku.

Primaciálny palác

Bol postavený v rokoch 1778-1781 pre ostrihomského arcibiskupa kardinála Jozefa Batthyányiho, primasa Uhorska. Fasáda paláca je v prísne klasicistickom štýle. Štít zdobia alegorické sochy od J. Köglera a F. Prokopa a tiež vázy od J. A. Messerschmidta. Na vrchole tympanónu je kardinálsky erb Jozefa Batthyányiho, prvého obyvateľa paláca. Budovu zdobí model železného klobúka, ktorý má priemer 180 cm a váži 150 kg. V Zrkadlovej sieni bol 26. decembra 1805 podpísaný Bratislavský mier medzi Francúzskom a Rakúskom.

Po odchode arcibiskupského úradu z Bratislavy rozhodlo mestské zastupiteľstvo o kúpe paláca pre potreby mesta v roku 1903. Palác dnes slúži ako sídlo primátora Bratislavy a vedenia mesta. Pozoruhodná Zrkadlová sieň sa využíva na rokovanie Mestského zastupiteľstva, aj na organizovanie koncertov alebo svadieb. V paláci sa tiež nachádza veľmi vzácna zbierka anglických gobelínov (tapisérií) zo 17. storočia, ktorá pochádza z kráľovskej tkáčovne anglického mesta Mortlake. Našla sa len náhodou pri rekonštrukcii v roku 1903 a je to jediná zachovaná zbierka z tejto série. Tvrdí sa, že samotné gobelíny sú drahšie ako celý palác.

Múzeá a galérie

Galéria mesta Bratislavy sídli v troch nádherných palácoch. Mirbachov palác je jednou z najkrajších rokokových stavieb v Bratislave. Nachádza sa tu expozícia stredoeurópskeho barokového maliarstva a sochárstva doplnená o aktuálne výstavy. V Pálffyho paláci je možné vidieť stopy „keltskej“ Bratislavy, gotickú tabuľovú maľbu a plastiku a stredoeurópske umenie 19. storočia. K najpozoruhodnejším dielam súčasnosti patrí objekt Mateja Kréna Pasáž, ale návštevníci si nenechajú ujsť ani tvorbu najvýznamnejších slovenských grafikov svetového významu. V galérii v Primaciálnom paláci okrem vzácných tapisérií sú aj obrazy Bratislavy z minulých storočí.

Expozície Mestského múzea dokladujú našu históriu. Mestské múzeum v Bratislave, založené v roku 1868, sústreďuje cenné artefakty a historické poznatky, ktoré dokumentujú dejiny Bratislavy. Viac informácií na stránkach: www.sng.sk, www.gmb.sk, www.snm.sk, www.muzeum.bratislava.sk

9. VOLNÝ ČAS

Devín

Hrad Devín je najstarším osídlením v Bratislave. V priebehu stáročí sa tu vystriedali Kelti, Germáni, Rimania a Slovania. Zničiť sa ho podarilo až napoleonským vojskám. Prvá písomná zmienka je z r. 864. Od r. 1973 prebiehajú archeologické výskumy a konzervácia hradu. Z monumentálnej zrúcaniny Devínskeho hradu je nádherný výhľad na sútok riek Dunaja a Moravy. Vyznávači pešej turistiky môžu obdivovať bohatú teplomilnú vegetáciu i zriedkavé druhy hmyzu na Devínskej Kobyle, na pieskovom vrchu Sandberg ešte aj dnes možno nájsť skameneliny staré 14 – 16 miliónov rokov. Našlo sa tu vyše 250 druhov morských živočíchov. Z Devína do Vysokej pri Morave vedie náučný chodník nivou rieky Moravy, vhodný najmä pre cykloturistov.

Horský park

O jeho vznik sa pričínili bratislavský mešťanosta Henrich Justi (1804 – 1878), ktorý sa snažil pretvoriť park podľa princípov anglickej záhradníckej školy. V parku sa nachádza lesná reštaurácia Horáreň s detskými preliezačkami, pieskoviskom a ponukou občerstvenia pre deti.

Pre deti a mládež

Medzinárodný dom umenia pre deti Bibiana je jedným z mála podobných v Európe. Pozýva

všetky deti a mládež na podujatia orientované na umeleckú tvorbu – výstavy, divadelné predstavenia, tvorivé dielne a hudobné programy. Na Hlavnom námestí možno nasadnúť do vláčika, ktorý prechádza uličkami Starého Mesta. Na Kolibe na Kráľovej lúke je letná bobová dráha. 360 metrov so zákrutami, skokom a mostom je pre deti nezabudnuteľným zážitkom. Oplatí sa navštíviť aj bratislavskú ZOO s unikátnym Dinoparkom. Viac informácií na www.bibiana.sk, www.zoobratislava.sk, www.tour4u.sk.

Rekreačný šport

Okolie Bratislavy je pekné a vhodné pre relax. Pre deti je lákadlom Partizánska lúka, pre celé rodiny Železná studnička s romantickými jazerami alebo Kamzík, kde je televízna veža s reštauráciou, ktorá sa otáča a za pekného počasia je z nej panoramatický výhľad na mesto a okolie. Pekné sú výlety loďou po Dunaji na Devín, a to v období od konca apríla do polovice septembra. Cyklisti a korčuliari si prídu na svoje na dunajských hrádzach. Začínajú sa pod Starým mostom a vedú až do Hamuliakova. www.lod.sk, www.cyklotrasy.sk

10. SPOLOČENSKÝ ŽIVOT V METROPOLE

Silvester 2013

Mesto s partnermi pripravilo pestrý program v závere roka. Silvestrovské oslavy 2013 sa konali na Hlavnom a Hviezdoslavovom námestí. 14. ročník rozlúčky s rokom sa niesol v tradičnom šate i s novinkami. Nechýbal polnočný ohňostroj na Dunaji a bohatý kulúrny a spoločenský program s množstvom tanečníkov, spevákov, zabávačov. Na Hlavnom námestí sa predstavili popredné slovenské skupiny ako Cigánski diabli, Hex, Para, Le Payaco. Program bol po prvý raz moderovaný aj v anglickom jazyku. Novinkou bol aj priamy prenos Silvestrovského koncertu Slovenskej filharmónie z Reduty na veľkoplošnej obrazovke. Prišlo celkovo vyše 35.000 návštevníkov

Silvestrovský beh

Na Silvestrovskom behu po bratislavských mostoch bežalo v posledný deň roka 870 bežcov. Trať viedla od Ekonomickej univerzity v Petržalke cez Prístavný most, Most Apollo, Most SNP až do cieľa, ktorý bol pod Mostom Lafranconi. Jubilejný 25. ročník behu organizovala Správa telovýchovných a rekreačných zariadení a medzi aktívnymi bežcami nechýbal ani primátor Milan Ftáčnik.

Vianočné trhy na bratislavských hradbách

Novou atrakciou pre turistov pre Bratislavčanov v rámci projektu Vianoce v meste – predvianočná Bratislava boli exkluzívne vianočné trhy s nádychom autentického stredoveku. Po prvý raz sa konali 13. - 15. decembra na mestských hradbách v Bratislave pri Katedrále sv. Martina. Išlo už o druhé tohtoročné podujatie, ktoré sa uskutočnilo v priestoroch niekdajšieho bratislavského mestského opevnenia.

Vianočná kvapka krvi

V rámci predvianočných podujatí zorganizovalo hlavné mesto a OZ Deťom pre život tradičný celomestský projekt - Vianočná kvapka krvi. V poradí už siedma, sa konala pod záštitou primátora Bratislavy s názvom Tisíc a jedna kvapka krvi deťom pre život. V budove Primaciálneho paláca darovalo krv 78 ľudí, tretina boli prvodarcovia. Vďaka odberu dostali nezištnú pomoc detskí onkologickí pacienti hospitalizovaní v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou na Kramároch.

Športovec roka

V Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca v Bratislave v polovici decembra slávnostne vyhlásili XXI. ročník ankety hlavného mesta Slovenska Bratislavy, Bratislavského samosprávneho kraja a Bratislavského združenia telesnej kultúry o najúspešnejších športovcov Bratislavy a bratislavského regiónu za rok 2013. V hlavnej kategórii zvíťazil vodný slalomár Matej Beňuš z ŠKP Bratislava a na ďalších miestach sa umiestnili vodná slalomárka Jana Dukátová, karatistka Andrea Klementisová, rýchlostná kanoistka Martina Kohlová, kulturista Patrik Štiglic a triatlonista Richard

Varga.

Želaj si spolu s mestom

Slovenská metropola spoločne s neziskovou organizáciou „Želaj si“ a Nadáciou TA3 realizovala už III. ročník dobročinného projektu „Želaj si spolu s mestom“. Akcia, ktorá je súčasťou celomestského projektu Vianoce v meste, pomáhala splniť želania ľuďom, zrealizovať ich sny. Organizátor projektu – hlavné mesto - obdarovalo tých, ktorí si z rôznych sociálnych, finančných či zdravotných dôvodov nemohli splniť ani najjednoduchšie želania. Aj v roku 2013 mesto splnilo 15 želaní. Pre svojich najbližších ich želali susedia, priatelia, deti, rodičia, starí rodičia, ale aj organizácie, riaditelia škôl a školských zariadení.

Prvé detské mesto povolaní

Prvé detské mesto povolaní navštívilo v Bratislave za jeden rok 30 000 ľudí. Putovná výstava sa z Bratislavy presťahovala do Žiliny a Košíc. Prvé detské mesto povolaní bol priestor, kde si deti vyskúšali jednotlivé povolania. Projekt získal Národnú cenu kariérového poradenstva - v 13 domčekoch predstavili 13 povolaní, 13 zástupcov povolaní a 13 škôl. Pre deti pripravilo mesto deň s primátorom a ukázalo im, ako funguje samospráva.

Mesto sa po prvýkrát zapojilo do medzinárodného projektu Týždeň celoživotného učenia

Občania pri vybavovaní ich záležitostí mohli komunikovať so zamestnancami magistrátu na oddelení prvého kontaktu (Front Office) na prízemí budovy magistrátu na Primaciálnom námestí. Rovnako efektívne by mal tím pracovníkov zvládať aj komunikáciu s jednotlivými oddeleniami a pracoviskami magistrátu. Aj z tohto dôvodu sa hlavné mesto zapojilo do medzinárodného podujatia Týždeň celoživotného učenia 2013, ktoré prebiehalo od 25. do 30. novembra. Celkovo bolo vyškolených 16 zamestnancov na zvládnutie komunikácie v náročných situáciách.

Bratislava získala najvyššie ocenenie v súťaži Samospráva a Slovensko bez bariér

Mesto súťažilo v kategórii Obec, mesto, celkovo bolo ocenené za 5 projektov. Za tie mesto sumárne získalo najvyššie ocenenie – hlavnú cenu vo svojej kategórii. Jednalo sa o projekt Kino pre nevidiacich a slabozrakých na oddelení pre nevidiacich a slabozrakých v Mestskej knižnici, rekonštrukciu Zimného štadióna Ondreja Nepelu - za bezbariérové výťahy, bezbariérové sociálne zariadenia a nájazdovú rampu. Rovnako bola metropola úspešná aj za projekt bezbariérové Mestské divadlo P. O. Hviezdoslava či projekt OVCE.sk, ktorý bol realizovaný v spolupráci s občianskym združením eSlovensko. Porota súťaže Slovensko bez bariér vyzdvihla prácu hlavného mesta ako verejnej inštitúcie aj pri zabezpečení bezplatného cestovania pre držiteľov preukazov ŤZP, ŤZP – S a seniorov nad 70 rokov v bratislavskej MHD.

Verejná prezentácia Urbanistickej štúdie Kamenné námestie

Primátor Milan Ftáčnik (25. november, v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca) diskutoval s odbornou i laickou verejnosťou pri prezentácii, prerokovaní Urbanistickej štúdie Kamenné námestie. Štúdia definovala základne podmienky, pravidlá pre budúci rozvoj jednej z najcennejších lokalít v širšom centre slovenskej metropoly a bude slúžiť ako vecný podklad pre spracovanie zmien, doplnkov Územného plánu zóny Dunajská. Štúdia posudzovala územie o rozlohe približne 37-tisíc m², pričom vo vlastníctve mesta je 3.600 m².

Tradičné Vianočné trhy

Otvorenie Vianočných trhov prilákalo na bratislavské Hlavné námestie len počas víkendu viac ako 15-tisíc návštevníkov. Okrem stánkov ponúklo hlavné mesto so Starým Mestom a privátnymi partnermi ľadovú plochu, ktorá bola situovaná na Hviezdoslavovom námestí. 30 stánkov bolo určených na predaj tradičného teplého jedla, 50 bolo vyhradených na predaj darčiek,

výrobkov z kovu, keramiky, textílií či dreva a 15 stánkov pre tých predajcov, ktorí návštevníkom trhov ponúkajú tradičné, umelecké predmety. Trhy priniesli do mestskej kasy takmer 426-tisíc eur.

Týždeň mladých – Dni študentstva

Pri príležitosti novembrových udalostí nežnej revolúcie si mesto pripomenulo prostredníctvom Týždňa mladých - Dni študentstva historické udalosti našich dejín. Samospráva spolu s partnermi pripravila viacero spomienkových, ale aj kultúrnych a športových podujatí, na ktorých sa diskutovalo, spomínalo na prelomové roky dejinných udalostí. Hodnotilo sa toto obdobie s odstupom času či už z pohľadu politického, historického a spoločenského. V týždni mladých, sa uskutočnil v nedeľu - 10. novembra aj tretí ročník Študentského behu.

Svätomartinské oslavy

Bratislava ožila svätomartinskými oslavami. V hlavnom meste sa konali Svätomartinské dni 2013, v poradí už o šiesty ročník podujatia - Sviatok mladého vína. Bratislava oslavovala vinárov, ale posilňovala zároveň historické vedomie Bratislavčanov k vlastným tradíciám. Ochutnávke vín predchádzalo tradičné požehnanie mladého vína v Kaplnke sv. Ladislava v Primaciálnom paláci (8. november). Slovenskí vinári predstavili svoje vína v priestoroch Starej tržnice v rámci tretieho ročníka Svätokatarínskej koštovky. V rovnaké dni sa na Primaciálnom námestí konal Svätomartinský košt, počas ktorého ponákali návštevníkom lahodné vína vinári z Rače, Vinohradov, Vajnor a Devína. Program pre verejnosť spestrilo otvorené vinohradnícke múzeum v zrekonštruovanom Apponyiho paláci.

Bratislava víťazom štúdie – slovenské centrá rozvoja

Tím expertov z Ekonomickej univerzity v Bratislave spracoval odbornú štúdiu súčasného rozvoja a zároveň pokroku v rozvoji slovenských krajov a miest počas predchádzajúcich piatich rokov. Výsledky štúdie predstavila spoločnosť MasterCard, pričom projekt MasterCard slovenské centrá rozvoja sa realizoval na Slovensku po prvý raz. V celkových výsledkoch miest sa na prvom mieste umiestnila Bratislava, za ňou nasledovala Žilina, Trenčín, Košice a Banská Bystrica. Štúdia hodnotila rozvoj miest v troch dimenziách – v ekonomickej, v sociálnej a napokon v infraštruktúre a verejných službách. Index rozvoja Bratislavy bol na úrovni 86,96. Pre porovnanie druhá Žilina dosiahla index 62,17 a tretí Trenčín 60,32.

Projekt Ulica svetla

Príbeh verejného osvetlenia v Bratislave do mesta priniesol nový zábavno-náučný projekt Ulica svetla. Na 14 stĺpoch verejného osvetlenia v Starom Meste sa záujemcovia dozvedeli o histórii, technológiách osvetlenia i o konkrétnom zdroji svetla. Štartovací bod Ulice svetla 6. novembra pri kaviarni Propeler na Vajanského nábreží odhalil primátor Bratislavy Milan Ftáčnik. Na trase približne pol hodinovej prechádzky od Propeleru cez Medenú ulicu po Slovenské národné múzeum našli Bratislavčania na 14 lampách verejného osvetlenia svetelné tabule, ktoré odhalili fakty o osvetlení v meste.

Ochrana detí a mládeže pred alkoholom – nové VZN

Od 1. novembra 2013 vstúpilo do platnosti nové všeobecne záväzné nariadenie, ktoré upravuje predaj, podávanie a taktiež konzumáciu alkoholických nápojoch v rámci slovenskej metropoly. Nariadenie definovalo lokality, verejné priestranstvá, kde v rámci celej metropoly platia jasné pravidlá zakazujúce predaj i konzumáciu alkoholu v presne určených časoch.

Slovak Press Photo

Druhý ročník cien reportážnej a dokumentárnej fotografie Slovak Press Photo mal pozitívny ohlas. Nositeľom hlavnej ceny – Grand Prix sa stal Milan Illík s fotografiou zo série Crew Teens. Illík získal popri titule i plastiku zo skla od výtvarníka Pala Macha a odmenu 2 000 eur. Cenu za celoživotné dielo udelila medzinárodná jury za celoživotný autorský prínos slovenskej fotožurnalistike z pozície fotografa, historika, teoretika a publicistu. Víťaza vyberali porotcovia spomedzi 797 fotografií od 139 autorov.

Na nábreží v Bratislave pribudol Pomník Martina Rázusa

Rázusovo nábrežie v Bratislave skrášlil nový Pomník Martina Rázusa. Jeho slávnostné odhalenie sa uskutočnilo vo štvrtok (24. október) pri príležitosti 75. výročia smrti a 125. výročia narodenia tohto významného slovenského spisovateľa, dramatika, básnika, publicistu, evanjelického kňaza a politika. Nad podujatím prevzala záštitu námestníčka bratislavského primátora Petra Nagyová-Džerengová.

Olompiáda

Súťaž v separovanom zbere, ktorú pripravilo mesto v spolupráci so spoločnosťou OLO, a.s. Viac ako 620 žiakov a pedagógov z bratislavských základných škôl sa v rámci mestského projektu OLOMPIÁDA dozvedelo viac o spaľovaní odpadu z domácností priamo v spaľovni. Projekt s mottom „Neseparuj sa, separuj!“ je určený najmä pre základné školy so zameraním na separovaný zber komunálneho odpadu. Jeho cieľom je dostať do povedomia správne nakladanie s odpadmi, ich triedenie a následnú recykláciu.

Vytvorenie rekordu - na Hlavnom námestí sa tancovala cha-cha

Takúto možnosť mali záujemcovia v sobotu (5. október), kedy sa Hlavným námestím niesla príjemná a rytmická hudba tanca cha-cha. Cieľom podujatia bolo zabaviť sa a rozhybať telo v rytme cha-cha, ale pokúsiť sa vytvoriť aj rekord v počte párov tancujúcich cha-cha choreografiu. Okrem samotného pokusu o rekord bolo pripravené aj pútavé tanečné exhibície profesionálnych tanečníkov. Tancovalo vyše 100 párov.

Memoriál O. Nepelu

Memoriál Ondreja Nepelu si za 21 rokov existencie vydobyl v krasokorčuľarskom svete významné postavenie, pre mnohých popredných pretekárov bol už tradičným úvodom sezóny. V poradí 21. ročník sa uskutočnil v októbri (3.- 5. 10) na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu v Bratislave. Na Memoriál Ondreja Nepelu sa prihlásilo 95 pretekárov z 25 krajín, najpočetnejšie zastúpenie mali Nemecko a USA. Najkvalitnejšia súťaž bola v tancoch na ľade, v ktorej sa predstavilo päť z prvých desiatich párov svetového rebríčka.

Bratislava po prvýkrát hostila zástupcov samospráv z európskych metropol

Slovenská metropola 17. – 18. septembra po prvýkrát hostila zástupcov samospráv z metropol členských štátov EÚ. V priestoroch Primaciálneho paláca sa uskutočnilo zasadnutie Valného zhromaždenia Únie hlavných miest Európskej únie (UCEU), ktorej pre rok 2013 prvýkrát predsedalo práve hlavné mesto Slovenska. Cieľom európskej samosprávy je podporovať aktívnu a dlhodobú spoluprácu medzi jednotlivými mestami, zapracovať špecifické problémy metropol do regionálnej politiky Európskej únie a podporovať rozvoj samospráv v ekonomickej, sociálnej a kultúrnej oblasti.

SeniorFest 2013

Mesto Bratislava podporovalo aktívny život seniorov aj počas Mesiaca október. Pre skôr narodených Bratislavčanov bola pripravená séria vyše dvadsiatich spoločenských, kultúrnych i športových podujatí. Projekt SeniorFEST 2013 prispel k zapájaniu ľudí na dôchodku do života v samospráve a ukázal možnosti aktívneho starnutia seniorov. Primátor ocenil 4 seniorov titulom Senior roka 2013 a 1 ocenenie udelil Úrad vlády SR.

Z verejných priestranstiev zmizlo 200 nosičov vonkajšej reklamy

Z bratislavských verejných priestranstiev zmizlo za ostatný polrok takmer 200 nosičov vonkajšej reklamy, informačných panelov. Ide o výsledok vzájomného postupu samosprávy a niektorých reklamných spoločností, ktoré sa spoločne s mestom zhodli na nevyhnutnosti regulácie vonkajšej reklamy. Odstránené nosiče sa primárne nachádzali v stredových „zelených“ pásach

mestských komunikácií, pričom najväčší počet nosičov odstránila spoločnosť Akzent Media (148 ks) a ISPA (26 ks).

Noc výskumníkov 2013

Základným poslaním festivalu bolo ukázať, že vedci sú „obyčajní“ ľudia s výnimočným povolaním. Noc výskumníkov prebiehala v priestoroch Starej tržnice, kde návštevníci videli Nao roboty, hologramy, interaktívne prednášky o Higgsovom bozónu a pod.

Regulované parkovanie v centre mesta

Spoločnosť BPS Park a.s. bude na základe zmluvy o spolupráci zabezpečovať pre bratislavskú samosprávu regulované parkovanie v širšom centre slovenskej metropoly až do 31. augusta t.r. Zmluva súvisí so zabezpečením dočasnej prevádzky parkovania osobných áut na približne 650 státiach, ktoré sú výlučne v správe hlavného mesta SR a sú situované na 38 staromestských uliciach, námestiach (napr. Americké, Floriánske, Hurbanovo, Kollárovo, Šafárikovo či Župné námestie, ulice Zámočnícka, Uršulínska, Štúrova, Obchodná, Mostová, Karadžičova, Jesenského, Dunajská a pod.).

Bratislava podporila spoluprácu v rámci projektu Danube Limes

Bratislava v spolupráci s Európskou úniou sa spolupodieľala na organizácii 1. konferencie o stratégii Danube Limes Brand projektu. Ambíciou projektu bolo vytvárať kultúrno-historické prepojenia ôsmich podunajských krajín, ktoré v dávnej minulosti tvorili hranicu s Rímskou ríšou.

Festival umenia BLAF

Vernisáže, komentované prehliadky i rôzne eventy ponúklo 29 bratislavských galérií v neštandardných otváracích hodinách do noci a bezplatne. Štvrtý ročník festivalu vizuálneho umenia BLAF (Bratislava Art Festival) sa konal v hlavnom meste od 26. do 29. septembra. Cieľom festivalu umenia bolo priblížiť vizuálne umenie verejnosti aj pomôcť galériám spropagovať ich výstavné a výtvarné aktivity. Po prvý raz sa na festivale predstavila nová bratislavská Kunsthalle, Galéria mesta Bratislavy či Piszatoryho palác. Hlavné mesto sprístupnilo aj Primaciálny palác.

Týždeň mobility

Bratislavčania počas tohto týždňa zaberali parkovacie miesta pingpongovými stolmi, bežali v noci mestom či celý týždeň jazdili hromadnou dopravou zadarmo na vodičský preukaz. Cieľom týždňa mobility bolo vytiahnuť ľudí z áut a ukázať im výhody alternatívnej dopravy. Súčasťou podujatia boli aj projekty Na bicykli do práce – súťaž pre firmy, inštitúcie a školy (16.- 20.9.), Zves suseda – kampaň za aktívne zdieľanie jazdy v aute, Bratislava Design Week (festival dizajnu, zľavnené vstupné pre cyklistov) a MHD bezplatne.

Nočný beh Telekom Night Run 2013

Na nočnom bežeckom zápolení si zmeralo kondičku s vyše 4-tisícovou bežcov. Už po piatykrát zažilo hlavné mesto atmosféru nočných bežcov. Špecifická nočná Bratislava a trať – 9-kilometrov viedla cez mnohé zaujímavé miesta dýchajúce večernou atmosférou mesta, aj cez obľúbený bežecký úsek - električkový tunel pod hradným kopcom.

Letná univerzita pre seniorov

Mesto v spolupráci s Univerzitou Komenského a Centrom ďalšieho vzdelávania pripravilo III. ročník Letnej univerzity seniorov. Pripravené boli prednášky z oblasti histórie, geografie, umenia, ale aj fungovania samosprávy, zúčastnilo sa vyše 150 seniorov v priebehu augusta.

Projekt Rozbaľ to, Bratislava

Bratislava dala priestor mladým v rámci projektu „Rozbaľ to, Bratislava! 2013“, bratislavská samospráva ho podporila už druhý rok. Aktivity a podujatia vyvrcholili v prvú septembrovú sobotu tradične na bratislavskom Hlavnom námestí posledným podujatím tejto série - The Main Square Bike Jam - voľné jazdy v BMX zóne. Počas BMX programu si záujemcovia pozreli výstavu

deviatich talentovaných fotografov. Podujatie „Rozbaľ to, Bratislava!“ organizovalo OZ ID Space Team a Mestský parlament mladých spolu s mestom. Ponúklo priestor mladým ľuďom a organizáciám na prezentáciu ich činnosti.

Francúzske oslavy štátneho sviatku na Hlavnom námestí

Bratislava sa už po tretíkrát (od r. 2011) zapojila do osláv francúzskeho štátneho sviatku – výročia dobytia parížskej Bastily (v roku 1789). Francúzsky deň 2013 bol na Hlavnom námestí v polovici júla (11.), predstavili sa francúzske spoločnosti a firmy, ponúkli svoje výrobky. Francúzski a slovenskí umelci priblížili francúzsku kultúru slovenskému divákovi. Primátor Bratislavy Milan Ftáčnik ocenil nadštandardnú spoluprácu s francúzskou ambasádou francúzskymi inštitúciami a organizáciami.

Stará tržnica – podpísanie zmluvy s Alianciou Stará tržnica

V polovici júna (21.6.) podpísalo mesto nájomnú zmluvu s Alianciou Stará tržnica o dlhodobom prenájme priestorov Starej tržnice. Zmluva otvorila možnosti lepšieho využitia potenciálu mestského historického objektu na sprístupnenie širokej verejnosti pri organizovaní rôznorodých podujatí s funkciami komunitného a kultúrneho mestského centra. Projekt bol nasmerovaný aj k revitalizácii a modernizácii priestorov v objeme 120 tisíc Euro. Aliancia sa zaviazala, že nebude Starú tržnicu využívať na propagáciu politických strán a politických hnutí a nebude zaťažovať rozpočet hlavného mesta.

Korunovačné slávnosti 2013

Hlavné mesto zažilo honosnú kráľovskú atmosféru tradičných korunovačných slávností. 11. ročník sa uskutočnil počas víkendu 21. - 23. júna. Korunovaný bol jeden historicky najvýznamnejší panovník Leopold I., ktorý sa už ako 14-ročný stal uhorským kráľom a vládol takmer 50 rokov. Rolu mladého panovníka si vyskúša 14-ročný žiak Pavol Lečko. V deň korunovácie 23. júna zažili návštevníci aj pasovanie rytierov Rádu zlatej ostrohy, popravu účastníkov Vešelényho sprisahania, bitku o Viedeň proti Turkom, či slávnostný ohňostroj. Po tri dni sa konal jarmok dobových remesiel, historický veľtrh slobodných kráľovských miest a po prvýkrát tvoril súčasť korunovačných slávností aj Festival Račianskej frankovky.

Verejná prezentácia projektu Obytný súbor Škultétyho

Bratislavská samospráva zorganizovala (19. jún 2013) pre odbornú i laickú verejnosť prezentáciu projektu Obytný súbor Škultétyho, ktorý sa má v blízkej budúcnosti realizovať v mestskej časti Nové Mesto (Račianska radiála, medzi ulicami Kominárska a Škultétyho). Projekt chce v širšom centre slovenskej metropoly uskutočniť spoločnosť Penta Investments.

Bratislavskú City Card

Zo strany turistov sa v roku 2013 zvýšil záujem o Bratislavskú City Card, ktorá poskytuje návštevníkom metropoly zaujímavé zľavy. Mestská turistická karta umožnila jej držiteľovi bezplatnú prepravu v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy, a v cene City Card bola taktiež hodinová bezplatná pešia prehliadka v širšom historickom centre mesta v anglickom i nemeckom jazyku. Karta okrem toho ponúkla zľavy vo vyše 40 kultúrnych, spoločenských a reštauračných zariadeniach - zľavy v mestskom múzeu (20%), galérii (20%), národnom múzeu (10%), na kúpaliskách (20%), v predajniach suvenírov (5 – 30%). Za šesť rokov bolo predaných takmer 8-tisíc kariet.

Kultúrne leto a Hradné slávnosti 2013

Pestrý a bohatý takmer trojmesačný program pripravili organizátori 38. ročníka bratislavského festivalu Kultúrne leto a hradné slávnosti 2013. Maratón vyše 240 podujatí na 21 scénach sa konal od 14. júna do 8. septembra. Na námestiach a rôznych verejných priestranstvách sa predstavilo takmer 3000 umelcov z 26 krajín. Do programu sa zapojili viaceré

mestské časti, čo oživilo festival po celom meste. Tridsiaty ôsmy ročník festivalu priniesol množstvo zaujímavých interpretov, hudobných, tanečných a divadelných projektov. Už otvárací koncert Kultúrneho leta Folklor Symphony na Bratislavskom hrade, ktorý bol súčasťou festivalu Viva Musica, poskytol výnimočné umelecké zážitky.

VIVA MUSICA 2013

8. ročník festivalu hudby priniesol nové zážitky Bratislavčanom a návštevníkom. Viva Musica! Letný festival bol hodnotným umeleckým prínosom. Od svojho prvého ročníka (2005) ponúkol ľuďom to najlepšie z klasickej hudby, jazzu a world music formou prístupnou pre všetkých - pod holým nebom, uprostred letného bratislavského Starého mesta a spravidla bez nutnosti platiť vstupné.

Projekt Ubránili sme sa

Bratislavu obliehala Napoleonova armáda. Bratislavčania a návštevníci mesta tak mohli sledovať strhujúce rekonštrukcie bitiek z roku 1809, kedy metropola zažila jedno z najťažších období odolávania francúzskym vojskám. Podujatie „Ubránili sme sa“ bolo v centre pozornosti počas víkendovej soboty, mesto pripomenulo 204. výročie obliehania Bratislavy Napoleonom. Výjavy z dávnych bojov sa odohrali na Primaciálnom námestí, v Sade J. Kráľa a na Tyršovom nábreží.

Nadácia Bratislava rozdeľovala peniaze

Nadácia Bratislava vyhlásila v máji 2013 výzvu na predkladanie projektov, ktoré majú prispieť k podpore kultúrno-spoločenských aktivít jednotlivcov, ale aj neziskových organizácií, občianskych spolkov či vzdelávacích inštitúcií. Otvorenú verejnú výzvu vyhlásila Správna rada po prvýkrát od založenia nadácie zo strany hlavného mesta SR a je primárne zameraná na finančnú podporu kultúrnych, športových, voľnočasových projektov, ktoré smerujú do rozvoja povedomia o slovenskej metropole, do oblasti pozdviženia lokálpatriotizmu. Podporené boli nekomerčné aktivity, pričom pri každom projekte sa požaduje minimálne 30% finančná spoluúčasť žiadateľa z celkovej žiadanej sumy. Maximálna nenávratná podpora zo strany Nadácie Bratislava je 1 000 eur.

Novým prezidentom Únie miest Slovenska sa stal Milan Ftáčnik

Novým prezidentom Únie miest Slovenska (ÚMS) sa stal primátor Bratislavy Milan Ftáčnik. Do funkcie ho dnes zvolili delegáti na 23. sneme únie. Za prvého viceprezidenta zvolili delegáti primátora Trnavy Vladimíra Butka. Za viceprezidentov boli zvolení primátor Prešova Pavol Hagyar, ktorý bol doteraz prezidentom únie, primátor Pezinka Oliver Solga a primátor Liptovského Mikuláša Alexander Slafkovský.

Víkend historických parkov a záhrad

Víkend otvorených záhrad pripravilo hlavné mesto spolu s neziskovou organizáciou Národný Trust. Piaty ročník podujatia sa uskutočnil začiatkom júna 2013 (7. až 9. júna). Netradičnými formami približujú verejnosti zaujímavé záhrady a parky a lokality, ktoré v priebehu roka nie sú bežne prístupné.

Gurmán Fest Bratislava 2013

Svet gastronomických špecialít a kvalitných nápojov predstavil jedinečný gastronomický festival Gurmán Fest Bratislava 2013 v Medickej záhrade. Na 5. ročníku jednej z najväčších gastronomických udalostí sezóny sa predstavili vychýrení domáci i zahraniční kuchári, someliéri, cukrári. Festival sa radí medzi významné gastronomické udalosti v Bratislave a je obohatením programovej štruktúry podujatí.

Prvú etapu integrovanej dopravy spustili 1. júna

Prvú etapu Integrovaného dopravného systému Bratislavského kraja spustili 1. júna, po prvý raz ide o cestovanie na jednotný cestovný lístok na území Bratislavy a v okrese Malacky. Projekt spojil viaceré druhy dopravy, a to mestskú hromadnú dopravu, prímestské vlaky a autobusy. Zapojili sa doň spoločnosti Dopravný podnik Bratislava, Slovak Lines, Železničná spoločnosť Slovensko (ZSSK) a Železnice Slovenskej republiky (ŽSR).

Slovak Open 2013

Bratislavský primátor dekoroval 26. mája na slávnostnej večeri v hoteli DoubleTree Hilton v Bratislave najvýraznejšie osobnosti 15. ročníka stolnotenisového turnaja zdravotne znevýhodnených športovcov Slovak Open 2013. Na podujatí, ktoré má po paralympijských hrách, majstrovstvách sveta a Európy najvyšší 40 bodový rating, získali slovenskí športovci v kategórii jednotlivcov 2 zlaté a 1 striebornú medailu a v kategórii družstiev ďalších 5 medailí.

Krasňanský zelovoc

Projekt komunitnej záhrady oslovil mladé rodiny, ktoré žijú v bytoch na sídlisku a chcú pestovať ekologickejšie produkty. Mamičky a oteckovia sa chopili iniciatívy a dnes (22.mája) zo záhradky v mestskej časti Rača zberajú prvú úrodu reďkoviek, cibuliek či jahôd. Aj v mestskom prostredí sa dá kvalitnejšie žiť, túto myšlienku prezentovalo 27 rodín z bratislavskej Rače, ktoré si vybudovali priamo pod oknami panelákov v sídliskových priestoroch zeleninovú záhradku – Krasňanský zelovoc.

City Triathlon Bratislava 2013

Ulice hlavného mesta patrili cez víkend (18. mája 2013) športuchtivým nadšencom 2. ročníka City Triathlon Bratislava 2013. Po roku sa jazero Kuchajda, Lakesice Park a ulice mestskej časti Nové Mesto na dva dni zmenili na „zápolisko“ profesionálnych i amatérskych športovcov v plávaní, cyklistike a behu. Súčasťou podujatia bol Český pohár a Majstrovstvá SR v šprinte a štafetách či firemný štafetový triatlon troch športovcov-kolegov, nechýbala exhibícia silných crossFit mužov či autogramiáda hviezd podujatia, ktorí boli v top 10 na Olympijských hrách v Londýne.

Mesto v máji realizovalo postrek proti komárom

Slovenská metropola v ranných hodinách (streda, 15. máj) prostredníctvom vysúťaženej dodávateľa, spoločnosti CHEMIX-D, realizovala lokálne postreky proti komárom. Samospráva tak reagovala na mimoriadne kritický výskyt komárov. Konkrétne išlo o lokality v mestských častiach na petržalskej strane Dunaja (Čunovo, Rusovce, Jarovce), v širšom okolí Dunaja, jeho ramien v mestskej časti Devín, Devínska Nová Ves a Karlová Ves a v časti Vajnory.

Možnosť zakúpenia lístka cez SMS správu

Od 7. mája 2013 mohli lacnejšie cestovať vo verejnej doprave všetci, ktorí si v MHD zakúpili cestovný lístok prostredníctvom SMS správy a sú zákazníkmi O2. K tomuto kroku pristúpil operátor po dohode s vedením mesta a zrušení 10% provízie z ceny lístka za účelom výhodnejších podmienok cestovania, podpory MHD a zvyšovania kvality životného prostredia. Vďaka tomuto kroku bola cena jednorazového lístka zakúpeného cez mobilný telefón 90 centov.

Kamenné námestie sa zazelenalo

Kamenné námestie v Bratislave sa v sobotu (4. máj) premenilo na zelené námestie. Po úspešnom pilotnom ročníku projektu Neleň pre zeleň sa mladí Bratislavčania rozhodli počas víkendového Bratislavského majálesu urobiť opäť niečo pre prírodu a zeleň v hlavnom meste a skrásliť niektorú z lokalít. V rámci akcie Adoptuj si kochlík pribudlo na Kamennom námestí okolo tisíc rastlín.

Bratislavský majáles 2013

Koncerty, kreatívne dielne, workshopy pre deti, diskusie, cyklojazda i ohňostroj na Dunaji našli Bratislavčania na trojdňovom mestskom open air festivale Bratislavský majáles. Jeho šiesty ročník odštartoval na Tyršovom nábreží cez víkend 3. mája. Zaspieval návštevníkom aj Dan Bárta a na petržalskú stranu Dunaja sa dostali návštevníci nie jednou, ale dvoma lodnými linkami. Tak ako po minulé roky sa predstavilo množstvo kapiel, prebiehalo veľa sprievodných aktivít a nechýbal ohňostroj.

Súťaž Bratislava, moje mesto

Poslaním súťaže je podporiť fantáziu a tvorivosť detí a mládeže, rozvoj vyjadrovacích schopností v literárnej či výtvarnej podobe, podporiť vzťah detí a mládeže k mestu. Súťaž mala upriamiť pozornosť na Bratislavu a najmä – predstaviť hlavné mesto jeho obyvateľom očami detí. Magistrát hlavného mesta v spolupráci s piatimi verejnými knižnicami v Bratislave (2. máj) v Justiho sieni Primaciálneho paláca ocenil najlepšie práce. V kategóriách výtvarných a literárnych diel bolo odovzdaných celkom 24 ocenení a šesť čestných uznaní. Tie vybrala odborná komisia spomedzi 1 022 súťažných prác žiaci základných škôl a gymnázií.

Obnovená trať pod tunelom hradného kopca

Máj 2013 priniesol pozitívne zmeny v bratislavskej mestskej hromadnej doprave. Po viac ako ročnej výluke (február 2012 – máj 2013) tunela pod hradným kopcom bude obnovená električková doprava do Karlovej Vsi a Dúbravky (električka č. 5 a 9). Oprava tunela za takmer 2 mil. eur bola hrazená z rozpočtu dopravného podniku. Vďaka nej sa zvýšila bezpečnosť prepravy, zlepšila obslužnosť a zároveň skrátila prepravná doba cestujúcich.

Projekt Bratislava pre všetkých 2013

Projekt Bratislava pre všetkých sa tešil mimoriadnej obľube, stúpol počet návštevníkov. Do bratislavských múzeí sa počas víkendu (20. - 21. 4.) pozrela takmer štvrtina všetkých návštevníkov podujatí. Múzeá sa po bratislavskej ZOO stali najnavštevovanejším miestom. ZOO navštívilo 38 500 ľudí, mestské múzeá privítali 25 200 návštevníkov. Celkový počet návštevníkov podujatí Bratislava pre všetkých prekročil takmer 110 000 ľudí. Súčasťou celomestského podujatia bolo symbolické odpečatenie mestských brán, čím sa otvorila tohtoročná turistická sezóna v hlavnom meste.

Verejná prezentácia prípravy II. etapy projektu Nosného systému MHD

Pod vedením primátora Milana Ftáčnika sa konala diskusia pre odbornú i laickú verejnosť v rámci prezentácie projektu, ktorý súvisí s II. etapou výstavby Nosného systému Mestskej hromadnej dopravy. Druhá etapa bude realizovaná v bratislavskej Petržalke a jej súčasťou je výstavba modernej električkovej trate, obslužných komunikácií či revitalizácie verejných priestorov.

Znovuotvorenie kina ZORA

Osem rokov nevyužitú a zatvorenú bývalú kina Zora v Trnávke bolo vďaka dobrovoľníckej práci a participatívneho rozpočtu opäť sprístupnené verejnosti. Tentoraz však už nielen ako kino, ale ako kultúrne a komunitné centrum. V nedeľu 7. apríla 2013 ho otvoril primátor Bratislavy Milan Ftáčnik.

Hlavné mesto si pripomenulo 68. výročie oslobodenia Bratislavy

Hlavné mesto si vo štvrtok (4. apríl) pripomenulo 68. výročie oslobodenia Bratislavy. Pri tejto príležitosti sa uskutočnil pietny akt kladenia vencov pri Pamätníku víťazov na Námestí Eugena Suchoňa. Spomienkový akt organizovalo mesto spoločne s OV Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a pozvaní boli najvyšší štátni predstavitelia, ako aj diplomati z krajín, ktoré sa spolupodieľali na oslobodení Bratislavy.

Začala sa rekonštrukcia priestorov denného centra pre bezdomovcov

Koncom marca (27.3.) sa začalo s prvou fázou rekonštrukcie niekoľko rokov nevyužívaných priestorov na Mýtnej ulici 33 v bratislavskom Starom Meste. V nich občianske združenie VAGUS postupne vybudovalo denné a integračné centrum pre bezdomovcov. Prenájom priestorov za symbolické euro na rok schválili ešte v septembri minulého roka bratislavskí poslanci na zasadnutí mestského parlamentu. Rokovaniu pritom predchádzala aj verejná diskusia, na ktorej sa zúčastnili predstavitelia mestskej i staromestskej samosprávy ako aj samotní obyvatelia, predovšetkým z dotknutého okolia.

ČSOB Bratislava Marathon

Do ôsmeho ročníka vstúpil Bratislavský mestský maratón - ČSOB Bratislava Marathon, ktorý počas svojej existencie sa stal populárnym slovenským bežeckým podujatím profesionálnych i amatérskych bežcov. Prekročená bola sedemtisícová hranice bežcov, pričom v prvom ročníku (r. 2006) si meralo sily „len“ 760 bežcov.

Oceňovanie učiteľov

Primátor slovenskej metropoly Milan FTÁČNIK ocenil (28. marca – Zrkadlová sieň) 25 učiteľov pri príležitosti Dňa učiteľov, ktorých na ocenenie navrhli ich kolegovia, rodičia školou povinných detí, žiaci základných škôl i centier voľného času. Mladí Bratislavčania, žiacke kolektívy posielali návrhy aj do špeciálnej kategórie „Učiteľ – môj kamarát“. Ocenenie dostal učiteľ, ktorý sa pre detí stal nielen ich úžasným vychovávateľom, ale taktiež veľkým priateľom, kamarátom.

Bratislava si získala pozornosť od Európskej únie hudobných škôl

Slovenská metropola venovala pozornosť rozvoju športových, kultúrnych, voľnočasových a ďalších aktivít v hlavnom meste. Skúsenosti a poznatky z mnohých oblastí si vymieňala so slovenskými a medzinárodnými profesionálnymi organizáciami a inštitúciami. O tom, že kultúra a umenie majú v Bratislave významné postavenie, presvedčilo zasadnutie prezídia Európskej únie hudobných škôl (EMU) a výboru EMCY Slovakia, ktoré sa konalo začiatkom marca v Primaciálnom paláci (1. – 2. 3. 2013).

Projekt Zvez suseda

Bratislavská samospráva a spoločnosť GreenRiders predstavili vo februári 2013 projekt zdieľania áut na území slovenskej metropoly. Služba, ktorú ponúka projekt Zvez suseda, môže byť doplnkom mestskej hromadnej dopravy a jej cieľom je znížiť počet áut v meste. Projekt Zvez suseda nabáda, aby spoločnú trasu využívali viacerí ľudia jedným autom. Priemerný počet pasažierov na jedno auto jazdiace v Bratislave je 1,2, čo je nepriaznivá štatistika. Bratislava podpísala memorandum o spolupráci s GreenRiders.

Multifunkčné automaty na cestovné lístky

Bratislavčania i návštevníci slovenskej metropoly mohli od polovice januára 2013 využívať nové, multifunkčné automaty. Zariadenia začali slúžiť nielen na predaj jednorazových cestovných lístkov, ale aj predplatných lístkov na cestovanie vo verejnej hromadnej doprave či dobíjanie elektronickej peňaženky. Nové automaty slúžili aj ako informačné terminály, prostredníctvom ktorých záujemcovia získali údaje o meste, úradných oznamoch, cestovných poriadkoch leteckej, železničnej i autobusovej dopravy. Trinásť multifunkčných automatov bolo rozmiestnených na najfrekventovanejších miestach. Samospráva zrealizovala tento projekt vďaka nenávratnému finančnému príspevku z Európskej únie, z Operačného programu Bratislavský kraj i štátneho rozpočtu. Celkové projektové náklady skončili po súťaži a elektronickej aukcii na sume 325.433 eur.

Elektronizácia práce zastupiteľstva

Slovenská metropola už druhý rok šetrí verejné financie vďaka tomu, že práca poslancov, odborných komisií mesta bola plne elektrizovaná. Šetrenie v priebehu troch rokov priniesie úsporu 100-tisíc eur. Ročné náklady na tlač, rozmnožovanie prerokovávaných materiálov predstavovali až 34-tisíc eur a na každé rokovanie pre jedného poslanca boli v priemere vyhotovené dokumenty na viac ako 200 stranách papiera.

11. Rozpočet mesta

11. 1. Hospodárenie mesta

Rozpočtové hospodárenie za rok 2013 vrátane finančných operácií skončilo prebytkom v objeme 3,1 mil. eur, pričom príjmy celkom dosiahli úroveň 230,1 mil. eur a výdavky 227,0 mil. eur. Výsledky hospodárenia za rok 2013 odrážajú vplyv hospodárskej krízy. Finančné hospodárenie hlavného mesta sa zákonite nemohlo vyhnúť tomuto vývoju a premietlo sa to negatívne na zhoršenom výbere dane z príjmov fyzických osôb, ktorá je poukazovaná zo štátneho rozpočtu ako podielová daň. Ďalšími negatívnymi faktormi, ktoré ovplyvnili hospodárenie mesta, bolo v roku 2013 nerealizovanie predaja majetku mesta v predpokladanej výške a dlhy z predchádzajúcich období vo forme neuhradených faktúr, resp. v roku 2012 zazmluvnených prác a dodávok. Výsledok hospodárenia ovplyvnil v závere roka aj predaj majetku mesta, v ktorom sídlila organizácia Marianum – poukázaná časť vo výške 1 586 tis. eur.

Hlavné mesto s cieľom zabezpečenia finančnej stability, vzhľadom na neplnenie príjmov z podielovej dane a príjmov fyzických osôb, prijalo v závere roka racionalizačné opatrenia a uplatnilo šetrenie výdavkov, čím zabezpečilo financovanie nevyhnutných samosprávnych a verejnoprospešných úloh mesta. Aj napriek tomu sa nepodarilo mestu zaplatiť všetky svoje záväzky a záväzky organizácií za rok 2013.

Hlavné mesto pokračovalo v znižovaní svojej zadlženosti. V roku 2013 sa znížila dlhová služba mesta o 5 000,0 tis. eur. Mestu sa podarilo investovať aj do niektorých svojich priorít. V roku 2013 realizovalo rekonštrukciu Domova jesene života Hanulova. Začalo sa s výstavbou nájomných bytov v Petržalke na Čapajevovej ul. (48 b.j.), bola dokončená rekonštrukcia objektu na Radlinského č. 53, kde sa presťahovala ZUŠ Podjavorinská. Podarilo sa vybudovať nové cyklotrasy, bola dokončená trolejbusová trať Patrónka – Vojenská nemocnica. Mesto pokračovalo na prípravách a projektových prácach Nosného systému MHD prevádzkový úsek Šafárikovo námestie – Janíkov dvor 1. časť, bol ukončený výber zhotoviteľa a na konci roka sa začalo s realizáciou stavby.

Financovanie samosprávnych kompetencií zabezpečovalo mesto v roku 2013 predovšetkým z vlastných zdrojov. Prostredníctvom dotácií zo štátneho rozpočtu sa financovali kompetencie preneseného výkonu štátnej správy, úlohy spojené so sociálnym zabezpečením a realizácia projektov spolufinancovaných z fondov Európskej únie. Za rok 2013 sa dosiahli celkové príjmy rozpočtu vrátane finančných operácií 230 143,7 tis. eur, pričom boli realizované výdavky na úrovni 227 034,4 tis. eur. Celkové hospodárenie mesta dosiahlo v roku 2013 prebytok 3 109,3 tis. eur.

11. 2. Bilancia aktív a pasív

11. 3. Vývoj pohľadávok a záväzkov

11. 4. Hospodársky výsledok

13. Slovo na záver

Umelci častokrát prirovnávajú mesto k živému organizmu – má pocity, nálady, starosti, ale aj špecifické kúzlo. Osobitým spôsobom vnímajú svoje mestské okolie tí, ktorí ho ovplyvňujú a dotvárajú. Bez ohľadu na mieru zodpovednosti, ktorú za mesto nesieme, všetci v ňom žijeme, pracujeme, tvoríme ho. Ovplyvňujeme a vytvárame jeho autentickú identitu: otvárame väčšie, alebo menšie možnosti pre jeho rozvoj. Každý rok v živote mesta môže priniesť zjavné výsledky, na ktorých sa všetci obyvatelia zhodneme. Tak je to aj s Bratislavou. Každý rok jej života má špecifickú príchuť a akcent, aj keď mnoho ráz komplexné výsledky vidíme a vnímame až po uplynutí ďalšieho obdobia.

Rok 2013 bol pre život Bratislavy určite významný a dôležitý. Niesol sa v znamení reálneho naštartovania strategických dopravných projektov mesta. Začali sme s rekonštrukciou Starého mosta – ukončili sme súťaž na získanie zhotoviteľa I. etapy nosného systému MHD a tiež súťaž na nákup nových električiek a trolejbusov. Spustili sme integrovanú dopravu v pásme Záhorie – Bratislava, máme za sebou mimoriadne opravy poškodených úsekov bratislavských ciest. V roku 2013 sme pripravili dokumentáciu pre spustenie rekonštrukcie električkovej trate v Dúbravke a výstavbu trolejbusovej trate v lokalite Kramáre. Aktívne sme podporili alternatívnu – cyklistickú dopravu a rozširovanie bežeckých trás. Rok 2013 je preto rokom strategických dopravných tém

v živote slovenskej metropoly.

V roku 2013 sme naďalej pokračovali v zapájaní Bratislavčanov do rozhodovacích procesov. Rozširujeme spôsoby otvorenej samosprávy, ktorá ponúka občanom participáciu. Systematicky podporujeme dobrovoľníctvo. Vytvorili sme priestor na spoluúčasť verejnosti pri tvorbe a príprave významných dokumentov. Konkrétnymi krokmi presadzujeme zmenu filozofie riadenia mesta – v tejto oblasti sa nám podarilo urobiť najvýraznejší pozitívny posun, pretože si nevyžaduje osobitné financie, ale dobrú vôľu. Prijali sme Etický kódex zamestnancov bratislavského magistrátu, zmodernizovali webovú stránku v rovine rozširovania služieb pre občanov. Podporili sme Bratislavské dobrovoľnícke centrum a projekt participatívneho rozpočtu. Zverejňujeme prijímateľov sociálnych služieb a nových nájomcov v mestských bytoch. Stále pokračuje priama komunikácia občanov s primátorom prostredníctvom dňa otvorených dverí, ústretovým krokom k smerom k občanom je aj prerokúvanie petícií v mestskom zastupiteľstve, ktorú podpísalo viac ako 3-tisíc občanov. Osobne ma teší opätovný návrat života do objektu Starej tržnice.

Projekty smerujúce k zlepšovaniu kvality života vnímajú Bratislavčania veľmi citlivo – vo väčšej miere sú však limitované finančnými možnosťami mesta. Vďaka partnerom sa nám podarilo zrealizovať viacero jedinečných projektov v tejto oblasti, ktoré pomáhajú zlepšovať životné podmienky v Bratislave. Určite k nim patrí výsadba stromov na Račianskej a Bajkalskej ulici, spracovanie celomestskej koncepcie starostlivosti o verejnú zeleň, vytypovanie lokalít pre výsadbu stromov, modernizácia čistiarní odpadových vôd v Petržalke a vo Vrakuni, podpora separovaného zberu detí originálnym projektom OLOMPIÁDA, bezplatné pripojenie na internet prostredníctvom WiFi v bratislavskej MHD, ale i odstránenie čiernych reklamných zariadení na mestských pozemkoch. Teší ma podpora Bratislavčanov prostredníctvom mestskej karty v oblasti kultúry, športu a verejnej dopravy, podpora viacdetských bratislavských rodín formou nenávratnej finančnej pomoci, prijatie koncepcie práce s bezdomovcami.

Určite je pred nami veľa projektov, ktoré zlepšia náš osobný život a život celej Bratislavy. V oblasti kvality života k nim prioritne bude patriť zriadenie detských jasí ako pomoc mesta pre mladé rodiny, či vybudovanie lokálnych zberných dvorov. Verím, že sa nám mnoho z naplánovaných zámerov spoločne podarí. Azda v každej sfére života mesta sme v roku 2013 zaznamenali kus kvalitnej a dobrej práce, za čo patrí vďaka všetkým, ktorí vstúpili do tohto tvorivého a pulzujúceho procesu.

Milan Ftáčnik
primátor Hlavného mesta SR Bratislavy